

SAKU SÕNUMID

Saku valla leht

www.sakuvald.ee

1. JUUNIL ELAS SAKU VALLAS 12191 INIMEST

Toimus
keskkonnakuu:
18 üritust, üle
300 osaleja

Lk 2

Kuidas kelme
ära tunda?

Lk 18

Kogukonna
naisteklubi
„Lihtsalt
Naine“

Lk 22

Ujumistund
ei ole ainult
trenn

Lk 30

Fotokonkursi võitjaks
krooniti „Prints“

Lk 3

Saku valla keskkonnakuu: 18 üritust, üle 300 osaleja

MARGE LANNO | keskkonnaspetsialist

Mais toimunud Saku valla keskkonnakuu leidis tänava aset juba kuuendat korda ning tõi kokku üle 300 osaleja. Kuu jooksul toimus 18 eriilmelist üritust, mis pakkusid kogukonnale mitmekesisest programmi alates töötubadest kuni loodusretkede ja harivate kohtumisteni. Ürituste eesmärk oli suurendada keskkonnateadlikkust, tutvustada Saku piirkonna loodust ning innustada inimesi märkama ja väärtustama meie ühist elukeskkonda.

Populaarsed olid pereüritused ja loodusretked, kus osales palju lapsi ja noori.

Kõige menukamaks sündmuseks kujunes seiklusorienteerumine „Mida mugulat?!“, mis toimus koostöös Põllumajandus- ja Toiduametiga juba teist aastat järjest. Üritus oli pühendatud 12. mail tähistatavale rahvusvahelisele taimetervise päevale ning keskendus sel aastal kartulile. Orienteerumisrajal tutvuti erinevate taimekahjuritega ning saadi parem ülevaade taimetervise olulisusest.

Sel aastal oli rada avatud kahel ajal: kell 13–15 ja 17–19, mis andis võimaluse osaleda rohkematel huvilistel. Rõõm oli näha, et seda kasutasid aktiivselt ka kooliõpilased. Kokku läbis raja üle saja inimese.

Rohkelt huvilisi tõi kokku ka juba traditsiooniks kujunenud linnulauluõhtu Saku mõisa pargis, kus koos ornitoloog Peep Veedlaga tutvuti kohalike lindudega ning kuulati kevadist linnulaulu. Vaatamata vihmasele ja jahedale ilmale

Kõige menukamaks sündmuseks kujunes seiklusorienteerumine

Foto: Annika Kubja

kujunes õhtu osalejaterohkeks ning sai sooja vastuvõtu.

Samuti pakkusid huvi mitmed praktilised ja loomingulised töötoad, mis andsid võimaluse uusi oskusi katsetada ja loovust proovile panna. Osalejate seas olid eriti populaarsed looduses maalimine, lilleseade valmistamine ning pärlitega tikkimine.

Kapituulutus ja rohevahetus

Saku Kevadlaada raames toimus ka tänava populaarne riidevahetuskampaania „Kapituulutus“. Enne laata koguti heas korras rõivaid, mis jõudsid laadal üles seatud riidevahetuse telki, kus külastajad said neile uue elu anda. Kampaania käigus leidsid paljud suvekleidid ja rõivad endale uue omaniku. Allesjäänud

esemed suunati Sakus Üksnurme teel asuvasse ringlustuppa. Kes ei jõudnud riidevahetuses osaleda, saab sinna uudistama minna.

Uue algatusena toimus vallamaja ees rohevahetus. Nädala jooksul vahetati aktiivselt nii toa- kui aiataimi ning ettevõtmine tõi kohale rohkelt huvilisi. Rohevahetus kulmineerus Saku kevadlaadal, kus kõik toodud taimed leidsid endale uue kasvukoha.

Populaarsust kogus ka fotokonkurss „Kevad Saku vallas“, kuhu laekus 46 loodusfotot, mis tõid esile meie kevadise looduse ilu ja mitmekesisust. Rõõmustav oli sel aastal näha aktiivset osavõttu ka noorte seas.

Kohtume juba järgmisel aastal uutel ja põnevatel keskkonnakuu üritustel!

Helmestega tikkimise töötuba
Foto: Mirell Merirand

Fotokonkurssil nelja parima hulka jõudnud „Kevadine põllu valitseja ruckirääk“

Foto: Katrin Tarand

Marchello Mitt: kõige kõnekamad on spontaansed kohtumised looduses

MERILIN PIIRSALU | toimetaja

Saku valla keskkonnakuul toimunud fotokonkursi „Kevad Saku vallas“ võitja selgus Facebooki hääletusel, kus looma- ja linnufotod kogusid meeldimisi rohkem kui lilled ja loodusvaated. Võidufoto „Prints“ sai kokku 96 meeldimist ning just seda fotot näete käesoleva ajalehe esikaanel. Foto autor on Marchello Mitt. Võidutööle järgnenud kolm fotot kogusid kõik võrdselt 84 meeldimist ning jagasid seega 2.–4. kohta. Märkimisväärne on see, et nende hulgas oli ka kaks Marchello Miti jäädvustust: „Rähni kevadkoputus“ ja „Duett“. Fotode autor räägib lähemalt nii võidutööst kui loodusehuvist.

Kuidas sa ise võiduteate vastu võtsid – kas see tuli üllatusena?

Esmalt tänan Saku Vallavalitsust fotokonkursi korraldamise eest, samuti teisi osalejaid ning kõiki hääletajaid toetuse eest. Fotokonkursi võit on minu jaoks suur üllatus ja au. Tänu sellele õnnestub äsja sündinud pojaga samasse lehe- numbrisse pääseda.

Kuidas sündis võidupilt konnast?

Printsi portree sündimisel oli oma osa juhusel. Liikudes varahommikul Üksnurme kandis mööda metsavaheteed,

märkasin teel konna. Peatasin sõiduki, haarasin kaamera ning suunasin konna teepeenra poole. Kui konn oli juba teepeenral, esimeste rohuliblede keskel, astusin ise kraavikaldale, et objektiiv oleks konnaga enam-vähem samal kõrgusel. See võimaldas printsist tõelise portree teha.

Sinu kolm fotot jõudsid konkursil esineliku hulka: konn, rähn ja sookured. Kas loodus- ja loomafotod ongi su lemmikteema? Ja milline neist kolmest on tegelikult su enda lemmikkaader?

Olen suur loodusesõber ning jälgin meeeldi sealsete asukate tegevusi ja looduse märke. Eelistan pildistada just metsas ja põldudel toimetavaid loomi ja linde, sealhulgas ka väikeseid putukaid. Olgugi et konni kohtame üsna sagedasti, siis Printsi portree puhul kõnetab mind just kaadri- nurk, mis lisab fotole kunstilist nooti.

Kui kaua oled fotograafiaga tegele- nud ja kuidas see huvi alguse sai?

Huvi looduse vastu tekkis suuresti tänu vanematele, kes õpetasid loodust hindama ja elu märkama. Loodusfotograafia on minu hobi alates 2010. aasta suvest – alustasin 13-aastasena. Inspiratsiooni sain maakodu lähedal tegutsenud ulu- kitest. Enesekriitilisuse tõttu olen aastaid

pigem n-ö sahtlisse pildistanud ega ole oma teoseid väga levitanud. Seega on võit minu jaoks kindlasti motivatsiooni ja kindlust andev.

Kui kaua oled olnud seotud Saku vallaga ja kas sinne loodus pakub häid võimalusi pildistamiseks?

Saku vallaga olen kaudselt seotud juba maast madalast, kuna minu esivanemate kodutalu asus Saku vallas. Saku on minu kodukohaks alates 2024. aasta kevadest. Fred Jüssi on öelnud: „Selleks, et näha uusi asju oma elus, tuleb käia vanu radu“ – nii on ka minul kujunenud kahe aastaga välja oma meelispaigad, mida sagedasti külastan. Kuid kindlasti leidub kodukandis jätkuvalt kohti, mida avastada.

Kas on mõni lind või loom, keda Sa veel väga tahaksid tabada?

Käesolev aasta on pakkunud muljet- avaldavaid kohtumisi mitmesuguste lindude ja loomadega, muuhulgas koh- tasin naabervallas ka ilvest. Minu jaoks on spontaansed kohtumised lindude ja loomadega palju kõnekamad kui varit- sus, nii ei tea ma kunagi ette, kas ja keda kohtan. Seega jätan kõik juhuse hooleks ning loodan, et loodusel on mulle varuks spontaansid üllatusi.

Rähni kevadkoputus

Duett

Fotod: Marchello Mitt

Vallavalitsuse korraldused

MERILIN PIIRALU | toimetaja

19. mai

- Anti projekteerimistingimused üksik-elamu ja abihoonete ehitusprojekti koostamiseks aadressil Juno, Tagadi küla, üksikelu ehitusprojekti koostamiseks Roheluse tee 31, Roobuka küla ning detailplaneeringu tingimuste täpsustamiseks Kuldre tee 7, Männiku küla.
- Anti AS-ile Evelekt õigus 20.05.–31.07.2026 paigaldada 5,8×1,5 m suuruse pindalaga kahepoolne reklaam reklaamtreilerile Tännassilma külas Linamäe tänav 1 asuvale kinnistule.

26. mai

- Otsustati osutada tugiisikuteenust raske puudega lapsele väljaspool haridusasutust 14 tundi nädalas.
- Kooskõlastati kavandatava Siluri-Ordoviitsiumi puurkaevu asukoht aadressidel Laksi, Kajamaa küla ja Seene, Üksnurme küla ning kavandatavate soojuspuuraukude asukoht aadressil Seene, Üksnurme küla.
- Anti Reklaamtreiler OÜ-le õigus 01.–21.06.2026 paigaldada 5,8×2,8 m suuruse pindalaga ühepoolne reklaam Saku alevikus Lepiku haljaku kinnistule reklaamhaagisele.
- Anti Saku Valla Kultuurikeskusele õigus 27.05.–22.06.2026 paigaldada 3,3×1,7 m suuruse pindalaga kahepoolne reklaam Saku alevikus Lepiku haljaku kinnistule statsionaarse metallraami külge ning Saku alevikus Tallinna mnt 10 asuvale kinnistule aia külge.
- Anti MTÜ-le Kodukoht Kiisa 1.06.2026–31.05.2028 Kiisa alevikus Kurtna tee 21 asuvas hoones üürile saal suurusega 83,9 m² ja lava suurusega 44,9 m².
- Kiideti heaks Saku valla 2025. aasta konsolideerimisgrupi majandusaasta aruanne.

- Otsustati sulgeda Saku Vallaraamatukogu harukogud suveperioodi ja koolivaheaja tõttu järgmiselt: Kurtna harukogu 22.06.–07.08.2026; Saku algkooli raamatukogu 15.06.–21.08.2026; Saku põhikooli raamatukogu 15.06.–21.08.2026. Sel perioodil teenindavad lugejaid Saku ja Kiisa raamatukogud.

2. juuni

- Määrati Kajamaa küla, Tõdva tee 8 jagamise teel moodustatud kinnistu, pindalaga 5984 m² koos sellel paikneva hoone ja kommunikatsioonidega, võõrandamise alghinnaks 375 000 eurot.
- Kinnitati Kurtna Kooli õpperuumi üürimise avaliku konkursi võitjaks K.B. Hard OÜ.
- Otsustati kompenseerida raske puudega lapsele tasulise hindamisteenuse maksumus. Teenust osutab OÜ SENSUS ETC.
- Otsustati pikendada sotsiaalteenusena eluruumi kasutusse andmist aadressil Tallinna mnt 1a.
- Anti CaravanPark OÜ-le õigus paigaldada 03.06.–01.07.2026 reklaamtreileril ühepoolne 6×3 m² ning 18 m² suuruse pindalaga reklaam Saku alevikus Lepiku haljaku kinnistule.
- Anti projekteerimistingimused üksik-elamu ja abihoonete ehitusprojekti koostamiseks aadressil Ojavälja, Kajamaa küla ning aiamaa laiendamise ehitusprojekti koostamiseks Sinihelmiku tee 6, Metsanurme küla.
- Otsustati omandada tasuta Eesti Metsameister OÜ omandis oleva kolmest katastriüksusest koosneva kinnistu jagamise teel moodustatav kinnisasi aadressiga Sooluse tee, Rahula küla.

- Kehtestati Saku valla korraldatavate elutähtsate teenuste kirjeldused ja toimepidevuse nõuded.
- Tunnistati korteriomandi asukohaga Tõdva tee 10–2, Tõdva küla, pindalaga 50,7 m² enampakkumine edukaks ning kinnitati enampakkumise võitja.
- Otsustati läbi viia Saku alevikus Nurmetn 27 jagamise teel moodustatava kinnistu (pindalaga ca 21 220 m², elamumaa sihtotstarbega) avalik enampakkumine elektrooniliselt Osta.ee portaalis ning kinnitati enampakkumise tingimused.

9. juuni

- Kinnitati Saku Valla Noortekeskuse töötajate koosseis alates 1. augustist 2026 järgmiselt: juhataja 1,0 töökohta; noorsootöötaja 5,0 töökohta; koristaja 0,5 töökohta. Kokku: 6,5 töökohta.
- Anti Saku vallas toimuva avaliku ürituse korraldamise luba Saku Valla Kultuurikeskusele 20.06.2026 kell 18 kuni 21.06.2026 kell 2 Üksnurme külas Rehe Kүүini alal Saku valla jaanitule korraldamiseks.
- Otsustati kompenseerida abivajavale lapsele osaliselt psühholoogi teenuse osutamine kuni viie kohtumise ulatuses. Teenust osutab Hall Aju OÜ.
- Anti projekteerimistingimused üksik-elamu ehitusprojekti koostamiseks Pihlapuu tee 1, Roobuka küla; abihoonete ehitusprojekti koostamiseks aadressil Nodipõllu, Üksnurme küla ning üksikelu ehitusprojekti koostamiseks Hange tee 10, Üksnurme küla.
- Saadi ülevaade mais väljastatud ehitus- ja kasutuslubadest, kokku anti neli kasutusluba ja 17 ehitusluba.

OLULISED NUMBRID

Hädaabinumber 112
(kiirabi, pääste, politsei)
Perearsti nõuandeliin 1220
Volitatud loomaarst 504 1060

Piirkonnapolitseinik
Enely Meho 5887 1994
Piirkonnapolitseinik
Kätlin Murre 5855 7455
Vastuvõtt kokkuleppel

Kõikide vallavalitsuse
korraldustega saab tutvuda
veebilehel
www.sakuvald.ee/
dokumendiregister

Vallavolikogu

21. mai volikogu istungil osales 18 liiget, puudus kolm.

- Ivar Raig, Sale Mantsik ja Leo Jürgenson esitasid arupärimise volikogu alatiste komisjonide koosseisude kujundamise kohta.
- Ivar Raig, Sale Mantsik ja Leo Jürgenson esitasid volikogu otsuse eelnõu volikogu alatiste komisjonide

liikmete arvu suurendamise ja koosseisude täiendamise kohta.

- Muudeti Saku valla arengukava ja eelarvestrateegia koostamise korda.
- Esitati arvamus Tammemäe V kaevandamisega rikitud maa korrastamistingimuste ja keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise otsuse eelnõudele.
- Otsustati müüa enampakkumise korras

asukohaga Saku vald, Saku alevik, Nurme tn 27 (71801:005:0413, ühiskondlike ehitiste maa 100%, pindala 79 228,0 m²) jagamise teel moodustatav kinnistu pindalaga ca 21 220 m², kehtiva detailplaneeringu kohaselt elamumaa sihtotstarbega. Kinnistu enampakkumise alghinnaks määrati 700 000 eurot. Enampakkumise alg- ja lõpphinnale lisandub käibemaks.

AVALIK VÄLJAPANEK

Saku valla Kirdalu küla **Jaago maaüksuse detailplaneeringu** ja keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande eelnõu avalik väljapanek toimub **3.08–14.09.2026**.

Avaliku väljapaneku ajal saab detailplaneeringu ja KSH aruande eelnõuga tutvuda Saku valla kodulehel (sakuvald.ee) ning paberkandjal on planeeringu materjalidega võimalik tutvuda tööajal Saku vallamajas (Juubelitammede tee 15, Saku alevik) ja Kiisa Vabaajakeskuses (Kurtna tee 8, Kiisa alevik).

Detailplaneeringu koostamise eesmärk on Jaago kinnistul ehitusõiguse

määramine kuni 400 MW võimsusega gaasielektriijaama püstitamiseks koos selle juurde kuuluvate hoonete, seadmete, rajatiste ja taristuga. Detailplaneeringuga antakse ka kogu planeeringuala ulatuses tehnovõrkude ja rajatiste, heakorrastuse, haljastuse, liikluskorralduse ja parkimise põhimõtteline lahendus. Planeeritava ala suurus on ligikaudu 9,4 ha.

Detailplaneeringu koostamisega paralleelselt viiakse läbi KSH. KSH selgitab, kirjeldab ja hindab detailplaneeringu elluviimisega kaasnevat olulist keskkonnamõju ning määrab vajadusel mõjude leevendusmeetmed,

arvestades detailplaneeringu eesmärke ja käsitletavat territooriumi.

Avaliku väljapaneku jooksul on igal isikul õigus avaldada detailplaneeringu ja KSH aruande eelnõu kohta arvamust.

Arvamused edastada avaliku väljapaneku jooksul e-posti aadressile saku@sakuvald.ee.

Detailplaneeringu ja KSH aruande avaliku väljapaneku tulemuste avalik arutelu korraldatakse 45 päeva jooksul pärast avaliku väljapaneku lõppemist. Tegemist on Saku valla üldplaneeringu põhilahendust muutva detailplaneeringuga.

DETAILPLANEERINGUD

Saku Vallavalitsuse 2.06.2026. a korraldusega nr 306 algatati detailplaneering (DP) ja anti lähteseisukohad Saku valla Jälgimäe küla **Rehepaja maaüksuse osa ja lähiala** DP koostamiseks. Planeeritava ala suurus on ligikaudu 2 ha. DP koostamise eesmärk on ala kruntideks jaotamine ja ehitusõiguse määramine elamute ning abihoonete ehitamiseks. Lisaks antakse tehnovõrkude ja rajatiste, heakorrastuse, avaliku ruumi, haljastuse, liikluskorralduse ja parkimise põhimõtteline lahendus. Koostatav DP vastab Saku valla üldplaneeringule.

***

Saku Vallavalitsus kehtestas 2.06.2026. a korraldusega nr 307 Saku valla Tännassilma küla **Tännassilma tee 16 maaüksuse ja lähiala** detailplaneeringu

(DP). DP-ga kavandatakse Tännassilma tee 16 katastriüksusest moodustada 14 krunti. Neljateistkümnest krundist kümme määratakse elamumaaks, üks üldkasutatavaks maaks ja kolm transpordimaaks. Planeeringuga määratakse hoonestusalad ja ehitusõigus kuni 9 m kõrguste üksik-, kaksik- ja ridaelamute ning kuni 6 m kõrguste abihoonete ehitamiseks. Lisaks antakse tehnovõrkude ja rajatiste, heakorrastuse, avaliku ruumi, haljastuse, liikluskorralduse ja parkimise põhimõtteline lahendus. DP on kooskõlas Saku valla üldplaneeringuga.

Detailplaneeringu materjalidega on võimalik tutvuda geoinfosüsteemis EVALD, Saku valla kodulehel ning tööaegadel Saku vallamajas (Juubelitammede tee 15, Saku alevik).

Riiklike keskkonnatasude tõus võib mõjutada korraldatud jäätmeveo hinda

Alates 2026. aasta juulist muutuvad riiklikud saastetasu määrad, mistõttu võivad muutuda ka Saku valla korraldatud jäätmeveo teenustasud. Jäätmete käitlemisel tuleb maksta riiklikku saastetasu nende jäätmete eest, mis suunatakse põletusse või ladestatakse prügilasse. Saastetasu määra tõus mõjutab kõige rohkem segaolmejäätmeid ning liigiti kogutud jäätmeid, mille hulgas on võõriseid. Saastetasu eesmärgiks on mõjutada jäätmevaldajaid jäätmeid rohkem liigiti koguma ja jäätmekäitluste võtteid jäätmeid ringlusse võtma.

Männiku Wakepargi ümbruses muudetakse parkimiskorraldust

KAIRO KATKOSILT | vallamajanduse insener

Suviste ilmade saabudes muutub Valdeku järve ümbrus taas populaarseks sihtkohaks nii ujujatele, jalutajatele kui ka looduses puhkajatele. Selleks et järveäärne ala oleks kõigile turvaline ja meeldiv, palume külastajatel enne kohaletulekut tutvuda parkimisvõimaluste ning kehtivate reeglitega.

Autoga saabujatel on kõige mugavam

parkida **Trapi tee parklas**, kus on kokku **124 parkimiskohta**. Lisaks on võimalik nüüd autot jätta tee äärde nendes kohtadesse, kus parkimine on lubatud.

Neile, kes ei pelga mõneminutilist jalutuskäiku, on heaks alternatiiviks **discgolfipargi parkla**. Sealt viib läbi männimetsa järve äärde mõnus metsarada.

Rattaparkla ja invaparkimiskohad

asuvad vahetult Männiku Wakepargi juures.

Skeemidel punasega tähistatud aladel ei ole parkimine lubatud. Korrektselt pargitud sõidukid aitavad tagada pääste- ja hooldussõidukite vaba liikumise ning hoiavad järve ümbruse turvalise ja mugavana kõigi külastajate jaoks.

Tõdva sillal tehakse ümberehitustöid

KALEV EENSAAR | teedeinsener

Transpordiameti tellimisel algasid 25. mail riigitee nr 15 Tallinn-Rapla-Türi tee km 12,829 (Saustinõmme ja Lokuti küla vahel) asuva Tõdva silla ümberehitustööd.

Silla ehitustööd sisaldavad vana amortiseerunud Tõdva silla lammutamist ja selle asemele uue rajamist. Uus Tõdva sild tuleb praegusest sillast laiem ning koos kergliiklustee osaga.

Silla ehitustööd kestavad kaheksa

kuud. Ehitusperioodiks on paigaldatud silla kõrvale ajutine sild, mida mööda saab liiklus toimuda. Ehitusperioodil kehtib riigiteel ajutine liikluskorraldus ning liikluses võib tekkida lühiajalisi seisakuid.

Tõdva silla ehitaja ja liikluskorralduse eest vastutav ettevõtte on Nordpont OÜ, projektijuht Maksim Sarajev, e-post maksim.sarajev@nordpont.ee ja telefon 5595 5426.

Kavandatava silla visualiseering

Järelevalvet teostab Teede Tehno-keskus AS, insener Veiko Kurg, e-post veiko.kurg@teed.ee ja telefon 5303 0727.

Elamistingimuste parendamise toetuse taotlusvoor avaneb peagi

HELE-MALL KINK | arendusspetsialist

Saku Vallavalitsus valmistab ette uut taotlusvoor, mille eesmärk on parandada vallaelanike elukeskkonda ja igapäevaseid elamistingimusi.

Toetust saab taotleda Saku vallas asuva majapidamise veevarustus- ja kanalisatsioonisüsteemide rajamiseks ja rekonstrueerimiseks ning aastaringselt kasutatava juurdepääsute rajamise või korrastamisega seotud tegevusteks.

Toetuse andmise kord on suunatud olemasoleva elamufondi taristu arendamisele. Kinnistul paiknev elamuna kasutatav hoone (üksikelamu, ridaelamu või kaksikelamu sektsioon) peab olema ehitatud enne 22. märtsi 1999. Madala sissetulekuga peredele on erisused. Toetust ei ole võimalik taotleda majapidamisele, mis asub Saku valla ühisveevärgi ja kanalisatsiooni arendamise kavaga määratud olemasoleval või perspektiivsel alal.

Toetust saavad taotleda füüsilised isikud, kelle rahvastikuregistrijärgne elukoht asub toetust taotletavas majapidamises ning kes on vastava kinnistu omanik või tegutseb kirjaliku volituse alusel.

Toetuse maksimaalne suurus on kuni 3000 eurot ning see võib katta kuni 50% tegevuse kogumaksumusest.

Toetus aitab parandada kodude vee-, kanalisatsiooni- ja juurdepääsutingimusi
Foto: ChatGPT

2026. aastal on taotluste esitamise tähtaeg **1. august**. Täpsem info toetuse tingimuste ja taotluse esitamise kohta on Saku valla kodulehel „Teenused ja toetused“. Taotlusvoor avatakse e-toetuste keskkonnas 1. juulil.

Rohkem infot telefonil 528 7877 või e-postil helemall.kink@sakuvald.ee.

Saku alevik sai juurde uue naabrivalve piirkonna

ANNIKA KUBJA | kommunikatsioonijuht

Saku aleviku Tamme tee piirkonna elanikud sõlmisid koostöölepe MTÜ Eesti Naabrivalve, Saku Vallavalitsuse ning Politsei- ja Piirivalveametiga, et ühiselt oma kodukandi turvalisust ja kogukondlikku koostööd tugevdada.

Uude naabrivalve piirkonda kuuluvad lisaks Tamme teele ka Sambla tee ja Mustika tänava ridaelamud ning Tamme teeni ulatuvad kinnistud Sinilille, Piibehe, Kullerkupu, Karikakra ja Tulbi tänaval. Kokku liitus uue sektoriga 41 peret, mis teeb sellest Saku valla suurima naabrivalve piirkonna.

Nüüd tegutseb Saku vallas 15 naabrivalve sektorit ning kokku on liitunud 248 peret. See näitab, et vallas on kogukondlik turvalisus ja naabrite koostöö tugevalt juurdunud.

Lepe kohaselt hoiavad elanikud oma ümbrusel silma peal, jagavad omavahel olulist teavet ning annavad võimalikest rikkumistest teada. Samuti tehakse tihedat koostööd naabrite, politsei ja vallavalitsusega. Eesti Naabrivalve aitab korraldada koostööd, jagab infomaterjale ja toetab võimalusel tegevusi. Vallavalitsus aitab kaasa teavitustööle, kogunemiste korraldamisele ning toetab vajadusel kogukondlikke algatusi. Politsei jagab

Fotol vasakult: Lääne-Harju politseijaoskonna juht Lea Bärenson, Tamme tee Naabrivalve sektori vanem Ivar Raig, Saku vallavanem Marti Rehema ja MTÜ Eesti Naabrivalve tegevjuht Henrik Pöder
Foto: Annika Kubja

vajalikku infot, annab tagasisidet elanike tähelepanekutele ning osaleb ennetuses ja kogukonnaüritustel.

MTÜ Eesti Naabrivalve tegevjuhi Henrik Pöderi sõnul on Saku hea näide vallast, kus kogukonnad ei oota, et turvalisus tekiks iseenesest, vaid astuvad ise samme selle tugevdamiseks.

„Tamme tee piirkonna liitumine

näitab, et Naabrivalve mõte on endiselt väga elujõuline. Turvalisus algab inimestest, kes tunnevad oma naabreid, märkavad ümbrust ja hoolivad oma kodukohast. Kui ühes vallas on naabrivalvega liitunud juba 248 peret, siis on see tugev märk kogukondlikust vastutusest ja koostöotahtest,“ ütles Pöder.

Saku vald tunnustas silmapaistvaid õppureid

ELEN JAHIMAA | hariduse peaspetsialist

Saku Vallavalitsus tunnustas kooli-õpetajaid väga heade õpitulemuste eest ning õpilasi, kes saavutasid suurepäraseid tulemusi riiklikel või rahvusvahelistel aineolümpiaadidel ja konkurssidel.

Palju õnne kõigile tunnustatutele, nende peredele ja õpetajatele! Soovime edu, julgust ja uusi kordaminekuid edasisel haridusteel.

GÜMNAASIUMI KULDMEDAL

Saku Gümnaasiumi lõpetasid kuldmedaliga **Anna Pauliine Kaare, Anni Annus, Brett Leea Reinvelt, Emmi Milda Ots, Eneli Tender, Gerda Triin Untera, Inger Uutsalu, Jenni Mõttus, Keiti Pähkel, Lehte Kelder, Liisi Paumere, Mariel Saska, Marin Raal, Mattias Põldoja, Mirell Lohk, Rebekka Paas, Reeneriin Hunt, Robin Tamm ja Victoria Saareoja.**

GÜMNAASIUMI HÖBEMEDAL

Saku Gümnaasiumi lõpetasid hõbemedaliga **Maarja Tiitsu, Marleen Erg ja Sten Erik Selistemägi.** Gustav Adolfi Gümnaasiumi lõpetasid hõbemedaliga **Iris Vühner ja Tristan Tomingas.**

PÕHIKOOLI JA MUUSIKAKOOLI KIITUSEGA LÕPETAMINE

Saku Gümnaasiumi põhikooli ja Saku Muusikakooli lõpetasid kiitusega **Elisa Sirangelo ja Joonas Loos.**

Saku Gümnaasiumi põhikooli lõpetasid kiitusega **Alice-Ly Talve, Annabel Asu, Anni Marii Johandi, Dristan Jauk, Emma Maria Sepp, Evert Põllupüü, Hardy Grünberg, Inger Marii Reinvelt, Jan Erik Praks, Johanna Marie Lumiste, Johannes Kaiva, Karola Lõhmus, Kaspar Kumpas, Kendra Kivisild, Kertu Allik, Ketter Kaljund, Kirke Aljas, Laura Liis Veil, Laura Liisa Piibur, Laura Lisett Aedla, Lisette Linnas, Maiken Konga, Mark Roos, Matilda Allmann, Miia Hanelle Aun, Mirtel Hanson, Nora Eenmaa, Rainer Oese, Rasmus Raisma,**

Tublid õpilased saavad aubinnaks raamatu „Õnnelik ilma põhjusest“

Foto: Merilin Piirsalu

Richard Unt, Riko Rosenvald, Romek Marthen Kiis, Ronja Kokk, Roosi Annus, Silver Laks, Teneli Torniainen, Mereli Noormägi, kes pälvis ka üle-eestilise akordioniõpilaste konkursi „Parim Noor Instrumentalist 2026“ 2. koha, **Mireli Noormägi,** kes pälvis üle-eestilise kitarriõpilaste konkursi „Parim Noor Instrumentalist 2026“ 2. koha ning **Tuule Maarja Vahtrik,** kes pälvis üle-eestilise kitarriõpilaste konkursi „Parim Noor Instrumentalist 2026“ 2. koha.

Kajamaa Kooli põhikooli lõpetasid kiitusega **Ann Kristin Krits, Marten Haavandi ja Robin Meikulans.**

Kurtina Kooli põhikooli lõpetasid kiitusega **Adele Järvik, Hanna Soots, Helin Mirjam Kõllamaa, Kertu-Triin Kruus, Lisandra Laater ja Madli Kanarbik.**

Tallinna Humanitaargümnaasiumi põhikooli lõpetas kiitusega **Aleksei Bajura,** Tallinna Pääsküla Kooli põhikooli lõpetas kiitusega **Sevastian Šustrov,** Kohila Mõisakooli põhikooli lõpetas kiitusega **Herman Ventsli** ning Emili Kooli põhikooli lõpetas kiitusega **Berit Aasna.**

Saku Muusikakooli põhiõppe lõpetasid kiitusega **Pirjo Kokk, Sander Zilensk ja Nora Tehver,** kes pälvis ka üle-eestilise viiuliõpilaste konkursi

„Parim Noor Instrumentalist 2026“ 2. koha.

OLÜMPIAADID JA KONKURSID

Marleen Soobik – riikliku prantsuse keele aineolümpiaadi 4. koht ja Saku Muusikakooli üldõppe kiitusega lõpetamine. **Mariel Mänd** – riikliku kunstiolümpiaadi 5. koht ja üle-eestilise metsasarveõpilaste konkursi „Parim Noor Instrumentalist 2026“ 3. koht. **Kärt Siimann** – rahvusvahelise puhkpillimängijate Daugavpilsis toimunud konkursi 1. koht ja üle-eestilise metsasarveõpilaste konkursi „Parim Noor Instrumentalist 2026“ 2. koht. **Helena Pukk** – üle-eestilise viiuliõpilaste konkursi „Parim Noor Instrumentalist 2026“ 1. koht. **Herta Tiits** – üle-eestilise tšelloõpilaste konkursi „Parim Noor Instrumentalist 2026“ 2. koht. **Holger Johann Avango** – üle-eestilise kitarriõpilaste konkursi „Parim Noor Instrumentalist 2026“ 2. koht. **Karl Kärt** – üle-eestilise löökpilliõpilaste konkursi „Parim Noor Instrumentalist 2026“ 3. koht. **Karola Kruuse** – üle-eestilise metsasarveõpilaste konkursi „Parim Noor Instrumentalist 2026“ 3. koht. **Leelo Madisson** – üle-eestilise metsasarveõpilaste konkursi „Parim Noor Instrumentalist 2026“ 3. koht. **Markus Viljaste** – üle-eestilise löökpilliõpilaste konkursi „Parim Noor Instrumentalist 2026“ 2. koht. **Melissa Lepikmäe** – üle-eestilise kandleõpilaste konkursi „Parim Noor Instrumentalist 2026“ 3. koht. **Mirtel Sell** – üle-eestilise kandleõpilaste konkursi „Parim Noor Instrumentalist 2026“ 3. koht. **Eliise Ester** – rahvusvahelise matemaatikakonkursi Pangea Eesti vooru 2. klasside arvestuses I koht. **Elinor Annus** – Vabariikliku omaloomingu lugemisvõistluse „Luuleprõmm 2026“ 2. koht ja riikliku õpilasteleutajate konkursi II preemia. **Heleriin Pihlak** – üle-eestilise õpilasetleajate konkursi gümnaasiumiastme laureaadi tiitel. **Frederik Viisel** – üle-eestilise keeleteaduste viktoriini „Kiil“ 6. koht. **Mateo Järveoja** – riikliku õpilasteleutajate konkursi II preemia. **Robin Pütsepp** – riikliku õpilasteleutajate konkursi III preemia.

Lõpetajate grupipilte Saku Sõnumites enam ei avaldata

MERILIN PIIRSAJU | toimetaja

Alates sellest aastast ei avalda Saku Sõnumid enam haridusasutuste lõpürühmade ja lõpuklasside grupipilte.

Lõpupiltidel on paljude perede jaoks suur emotsionaalne väärtus ning neid on valla lehes avaldatud aastaid. Samas on ajas muutunud nii laste ja noorte privaatsusega seotud ootused kui ka laiem meediakeskkond. Seetõttu tuleb senisest hoolikamalt kaaluda, millisel eesmärgil ja millises mahus laste fotosid avalikult jagatakse.

Saku Sõnumid on avalik väljaanne,

mis jõuab lugejateni nii paberlehe kui ka digiversioonina. Kui lehes avaldatakse grupifoto koos laste või noorte nimede, rühma või klassi infoga, ei ole tegemist üksnes toredate mälestustega, vaid avaliku foto ja isikuandmete jagamisega. Samuti tuleb arvestada, et juba avaldatud pilti ei ole hiljem võimalik täielikult tagasi võtta – seda saab salvestada, edasi saata või kasutada viisil, mida algselt ette ei nähtud.

Oma osa on ka sellel, et lõpetajate arv on aastatega kasvanud. Lõpürühmi ja lõpuklasse on kokku nii palju, et kõigi

piltide avaldamine võtaks vallalehes väga suure mahu.

Seetõttu on edaspidi mõistlikum jätta lõpupiltide jagamine haridusasutuste ja perede enda korraldada. Nii saab iga asutus lähtuda oma kokkulepetest, lapsevanemate soovidest ning konkreetse rühma või klassi olukorrast.

Saku Sõnumid kajastab haridusasutuste tegemisi ja õppeaasta lõppu ka edaspidi, kuid teeb seda pigem uudiste, kokkuvõtete, sündmusfotode ja üldisemate lugude kaudu.

Tere tulemast, väikesed vallakodanikud!

26. mail toimus Saku Valla Kultuurikeskuse saalis taas väikeste vallakodanike vastuvõtt. Kutsutud oli 49 last, kes on sündinud Saku valda 31. augustist kuni 28. veebruarini. Kokku 23 poissi ja 26 tüdrukut.

Kõik lapsed said kingituseks hõbelusika ning väikese teki koos padjaga. Lisaks kinkis Lastekirjanduse Keskus koos Saku Vallaraamatukoguga uutele ilmakodanikele raamatu „Pisike puu“.

Meeleolu aitasid luua Saku Lustipõnnide beebivõimlejad koos emadega ja 1.–2. klassi lapsed ning Saku Lustikad 3.–5. klassi lapsed. Juhendaja Kairi Koolme. Päevajuhtideks olid Saku Gümnaasiumi noored Karolin Rohula ja Maya Lorena Medina.

Fotod: Maria Roosaare

Üks tähelepanelik täiskasvanu võib muuta lapse elu

Saku Sõnumid

Koolivaheaeg algab, kuid laste mured ei lähe puhkusele.

Suvel suureneb mitmel pool lähi-suhtevägivalla juhtumite arv. Kui inimesed veedavad rohkem aega koos, võivad kasvada ka pinged.

Samuti suureneb suvel kodust ära jooksnud laste arv. See on märk, et kõik lapsed ei tunne end oma kodus turvaliselt.

Lisaks veedavad lapsed rohkem aega internetis. Kui kool ja huviringid on pausil, võivad mured liikuda digikeskkonda, kus need jäävad veelgi vähem nähtavaks.

Sel suvel kutsume kõiki täiskasvanuid märkama. Pööra tähelepanu, kui:

- lapse käitumine muutub äkitselt – ta tõmbub endasse, muutub ärevaks või agressiivseks
- laps kardab mõnda täiskasvanut või ei taha koju minna
- ta veedab tavapärasest rohkem aega üksivi või internetis
- ta otsib võimalusi kodust eemal olla või on sealt lahkunud
- märkad füüsilisi või emotsionaalseid märke, millele puudub selge selgitus.

Kui miski tundub vale, usalda seda tunnet. Küsi lihtsalt ja rahulikult: „Kuidas sul päriselt läheb?“

Abi ja nõu

- Lasteabi telefon 116 111
- Veebivestlus: lasteabi.ee (tasuta ja ööpäevaringne)
- Meie valla lastekaitse spetsialistid <https://sakuvall.ee/.../kontakt-uudised-ja.../kontakt/...>
- Hädaolukorras 112

Veehinna muutus alates 1. augustist

AS Saku Maja

Alates 01.08.2026 muutub veeteenuse hind Saku vallas. Konkurentsiamet kinnitas 05.06.2026 oma otsusega nr **9-3/2026-0000H** uueks veeteenuse hinnaks 6,24 €/m³ (koos käibemaksuga), sealhulgas tasu võetava vee eest 2,42 €/m³ ja tasu reovee ärajuhtimise eest 3,82 €/m³.

Hinnatõusu põhjuseks on teiselt vee-ettevõtelt ostetava teenuse hinnatõus. AS Saku Maja ostab reovee ärajuhtimise-puhastamise teenust AS-ilt Tallinna Vesi, ehk olles AS Tallinna Vesi klient, oleme hinnamuudatusest otseselt mõjutatud. Tulenevalt 26.05.2026 Konkurentsiameti poolt kooskõlastatud

otsusest nr **9 3/2026 014**, tõuseb sisendhind meie jaoks 25%.

Arvestades keskmist veekulu inimese

kohta 3 m³ kuus, siis keskmiselt tõuseb veeteenuse kulu ca 1 euro võrra ühe inimese kohta kuus.

Uus hind alates 01.08.26

Teenus	Ühik	km-ta	km-ga
Tasuvõetud joogivee eest	€/m ³	1.95	2.42
Tasuvee ärajuhtimise ja puhastamise eest	€/m ³	3.08	3.82
Tasuvee ärajuhtimise ja puhastamise eest – suurarbija (üle 120 tuh m ³ /aastas)	€/m ³	2.69	3.34
Tasuvee ärajuhtimise ja puhastamise eest – teisele vee-ettevõttele	€/m ³	2.42	3.00
Põhiteenustega seotud teenused			
Põhiteenustega seotud teenused	€/kord	57.11	70.82

AS Saku Maja tuletab meelde: veeühenduse avamine ja surveproovi tähtsus kinnistul

AS Saku Maja, veemajandusosakond

Kevade saabudes alustavad paljud suvekodude ja hooajaliste kinnistute omanikud taas veeühenduste avamist. Saku Maja tuletab meelde, et enne veevarustuse taastamist tuleb kindlasti kontrollida kinnistu veetorustiku korrasolekut ning teha surveproov.

Talve jooksul külmunud torustikud on sage probleem, eriti kinnistutel, kus külmal ajal vett ei kasutata. Kuigi nähtavaid kahjustusi ei pruugi olla, võivad torudes või veearvestis olla tekkinud praod ja lekked, mis põhjustavad hiljem suuri veekadusid või varakahju.

Enne veeühenduse avamist peab Saku Maja vee-ettevõtjana veenduma, et kinnistu veetorustik on tehniliselt korras ega kujuta ohtu veevarustussüsteemile. Selleks kontrollitakse torustiku seisukorda ning nõutakse surveproovi läbiviimist.

Surveproovi ehk survekatse eesmärk on kontrollida torustiku tihedust ja veenduda, et süsteem peab survele vastu. Talvine periood kinnistul, kus puudub pidev veetarbimine, põhjustab tihtipeale torustiku külmumist. Samal põhjusel on hooajalistel tarbijatel vaja sügisel veearvesti maha võtta. Veetorustiku tühjendamise korral jääb alati veearvestisse mingi kogus vett, mis külmaga paisub ning lõhub arvesti. Veearvesti vajab enda ümber püsivalt minimaalselt +4 kraadist keskkonda.

Surveproov aitab tuvastada võimalikud lekked või muud tehnilised puudused, mis võivad põhjustada veekadusid või isegi ulatuslikke varalisi kahjusid. Seetõttu ei ole tegemist pelgalt soovitusliku, vaid hädavajaliku toiminguga enne veevarustuse taastamist.

Surveproovi korraldamise eest vastutab kinnistu omanik või valdaja. Samuti tuleb omanikul kanda kõik katsega seotud kulud ning leida selleks sobiv teenusepakkuja. Saku Maja kodulehel on loetletud mitmeid ettevõtteid, kes pakuvad professionaalset survetestimise teenust. Veearvesti paigaldatakse alles pärast edukat surveproovi. Enne seda kontrollib süsteemi ka Saku Maja tehnik, kelle ülesanne on kinnitada torustiku nõuetekohane seisukord. See aitab vältida hilisemaid tehnilisi probleeme ja tagada kogu veetaristu turvaline toimimine.

Veeühenduse avamiseks tuleb esitada kirjalik avaldus e-posti aadressil saku@sakumaja.ee. Taotlusi menetletakse saabumise järjekorras, mistõttu soovime meie poole pöörduda aegsasti. Veeühenduse avamine on tasuline teenus. Alates 1. septembrist 2024 maksab teenus 57,11 eurot, millele lisandub käibemaks.

Alternatiivina soovib Saku Maja rajada nõuetekohase veemõõdusõlme kinnistule paigaldatavasse soojustatud

veemõõdukaevu. Sellisel juhul ei ole vaja kevaditi vett eraldi avada ega sügiseti sulgeda ning puudub ka surveproovi tegemise kohustus. Lisaks võimaldab kaevus paiknev tühjenduskraan hoonepoolse torustiku mugavalt veest tühjendada.

Veemõõdusõlme tehnilised tingimused

- Veemõõdusõlm projekteerida kuiva ja valgustatud ruumi, mille temperatuur on vahemikus +2 °C kuni +40 °C ja paigalduskõrgus 700–1000 mm.
- Veemõõdusõlmele peab olema vaba juurdepääs.
- Veearvesti rikkimine peab klient teavitama AS Saku Maja kahe päeva jooksul.
- Veemõõdusõlm projekteerida/paigaldada kaevu, kui hoonesse pole võimalik veemõõdusõlme ehitada, kinnistu on hoonestamata või pole ruumi, kus oleks välisstatud veearvesti külmumine ning kui sisendustorustik krundil on pikem kui 50 meetrit või kui sisendustorustik varustab veega mitut kinnistut.
- Veearvesti paigaldamine on vee-ettevõtja kohustus. Peaveearvesti paigaldatakse kinnistule kliendi poolt rajatud nõuetele vastavasse veemõõdusõlme. Samuti korraldab vee-ettevõtja edaspidi nõuetekohast peaveearvesti hooldust ja taatlemist.

Heitlik ilm on uus normaalsus: mida peaks teadma iga Saku valla majaomanik?

Saku Vallavalitsus

Kliimamuutused on kaasaja paratamatu reaalsus. Me ei saa seda muuta, kuid saame olukorraga kohaneda. Saku Vallavalitsus on tellinud ekspertidelt analüüsid, et kaardistada, milles kliimamuutused just meie piirkonnas kõige tõenäolisemalt väljenduvad.

Varasemates Saku Sõnumites oleme kirjutanud nii üldisest ilmade heitlikumaks muutumisest kui ka sellest, mida see tähendab ettevõtetele ja kortermajade elanikele. Käesolevas loos on tähelepanu eramutel.

Kõige olulisem on teada, et muretsemiseks pole põhjust. Kliimamuutused ei too meie vallas kaasa midagi sellist, mille potentsiaalselt tulikaid tagajärgi ei saaks teadliku valmisolekuga maandada. Seetõttu tasub mõelda oma kodu kliimakindlusele juba praegu.

Muutuv ilm mõjutab elu eramajas mitmeti ja otseselt

Eramu puhul väljenduvad kliimamuutuste mõjud väga praktilistes ja olmelistes küsimustes. Eesti suved muutuvad tõenäoliselt kuumemaks ja õhk ei pruugi enam isegi öösiti maha jahtuda.

Seega on aina olulisem mõelda jahutusele ja ventilatsioonile ning hoone üldisele energiatõhususele. Kui seni on olnud vaja pingutada ennekõike talviti sooja majas sees hoidmiseks, siis aasta-aastalt muutub vajalikuks pingutada suviti, et hoida temperatuur piisavalt jahe. See tähendab paraku ka suuremat energiakulu.

Oodata on ka vihmade ägenemist ja sagedasemaid paduvihmu. See võib proovile panna sademevee ärajuhtimise süsteemid. Kui kraavid, rennid ja äravoolud ei tööta korralikult, võib vesi koguneda maja äärde, vundamendi vahele või halvimal juhul isegi keldrisse.

Talved võivad lähitulevikus olla küll keskmiselt soojemad, kuid samal ajal on need kindlasti ka heitlikumad, mis muudab elu keerulisemaks. Jäide, lumi, sula ja uus külmumine võivad vahelduda kiiresti, muuta liikumise keerulisemaks ja suurendada ka elektrikatkkestuste ohtu.

Tõenäoliselt sagenevad tormid, mis

Puud ja roheline annavad varju ja leevendavad kuumalainete mõju. Foto: Merilin Piirsalu

võivad tõusta ootamatult ja olla senisest tugevamad. Valmis tuleb olla nii vahe-tuteks tormikahjudeks kui ka elektriliinidele langenud puude põhjustatud elektrikatkkestusteks.

Tee muudatusi järk-järgult

Kliimamuutustega kohanemine ei pea tähendama eramuomanikule suuri ja ootamatuid kulutusi. Mõistlik on vaadata oma kodu tervikuna ja astuda vajalikud sammud järk-järgult.

Üks olulisemaid tegevusi on maja renoveerimine energiatõhusamaks. Kui seinad ja katus on paremini soojustatud, aknad uued ning küttesüsteem säästlikum, siis on kodus mugavam nii külma kui kuumaga. Samal ajal vähenevad energiakulud ja suureneb kinnisvara väärtus. Renoveerimine aitab korraga nii raha säästa, elukvaliteeti parandada kui ka muutlikeks ilmastikuoludeks valmistuda.

Teine oluline samm on oma energia tootmine. Päikesepaneelid võivad olla heaks lahenduseks, et katta osa maja elektrivajadusest ise. See aitab vähendada elektriarveid ning annab rohkem kindlustunnet ka siis, kui elektrivarustuses tekib tõrkeid.

Võta vihmavesi aegsasti kontrolli alla

Arvestada tuleb senisest suurema sademevee hulga! Tasub regulaarselt kontrollida, kas vihmaveerennid, torud, kraavid ja muud äravooluteed on puhtad ning toimivad. Kui sademevesi jääb seisma või liigub vales suunas, võib see kahjustada nii hoonet kui õueala.

Kui võimalik, tasub mõelda ka sademevee kogumisele ja taaskasutamisele, näiteks kastmiseks. Kui kasutada suvel paduvihma ajal kogutud vett järgneva kuumalaine perioodil kastmiseks, saab kliimamuutuste ühe sümptomiga leevendada teist, ilma lisakuluta.

Rohkem varju – mõnusam elu

Kuumemad suved tähendavad, et rohkem tasub mõelda maja ümbruse haljustusele. Puud ja muu roheline ei anna üksnes silmailu. Need loovad varju, hoiavad õueala mõnusalt jahedana ja aitavad leevendada kuumalainete mõju. Hästi läbi mõeldud haljustus teeb elukeskkonna aastakümneteks paremaks.

Parem karta kui kahetseda

Tormi või elektrikatkkestuse puhuks peaks igal majapidamisel olema selge tegevusplaan. Kas kodus on olemas taskulambid, patareid, joogivesi ja muu hädavajalik? Kas on läbi mõeldud, kuidas toime tulla, kui elekter läheb ära pikemaks ajaks? Juba mõningane valmisolek annab kindlustunnet ja aitab ootamatutes olukordades rahulikult tegutseda.

Kokkuvõttes ei tähenda kliimamuutused majaomaniku jaoks midagi üle jõu käivat. Tasub lihtsalt oma kodu ja aeda teadlikuma pilguga vaadata ning teha mõned õiged otsused õigel ajal. Nii on kodu mugavam, säästlikum ja paremini valmis ka muutuvateks ilmadeks. Seetõttu on ka meie sõnum lihtne: „Ilm muutub? Pole hullu!“ – saame hakkama.

**ILM | POLE
MUUTUB? | HULLU!**

Kuidas valmistutakse kriisideks Põhjamaades?

ANNIKA KUBJA | kommunikatsioonijuht

19.–20. mail korraldas Päästeamet kohalike omavalitsuste kommunikatsioonitöötajatele õppereisi Norra ja Rootsi, et tutvuda sealse kriisivalmidusega. Külastasime Oslo varjumiskohti ning saime põhjaliku ülevaate Karlstadi linna kriisikommunikatsiooni korraldusest.

Norras on kokku varjumisvõimalus ligikaudu 550 000 inimesele. Õppereisi käigus tutvustati Oslos kahte II maailmasõja ajal rajatud maa-alust varjumiskohta, mida praegu järk-järgult uuendatakse ja korrastatakse. Rahuajal kasutatakse ruume parklana ja linna halduse laopindadena, kuid kriisiolukorras on aega 72 tundi, et seada need kasutusvalmis. Üks neist mahutab ohuolukorras kuni 1100 inimest, teine üle 3000. Iga inimese jaoks on arvestatud 0,6 m² ning olemas on esmavajalik – vesi ja

tualetid – kuid puuduvad küte ja toitlustus. Varjumiskohad on mõeldud inimestele, kes on ohu ajal tänaval ega jõua kiiresti koju või mujale turvalisse kohta. Kes on tööl või kodus, peaks ohu korral jääma paigale ja leidma varjumiseks lähima akendeta ruumi või keldri.

Rootsis on kohalikel omavalitsustel oluline roll kriisideks valmistumisel ja elanike teavitamisel ning Karlstadi peetakse selles valdkonnas üheks eeskujuks. Linn tegeleb järjepidevalt riskide hindamise, kriisiplaanide arendamise, elanike teadlikkuse suurendamise ja ametkondade koostöö tugevdamisega, et tulla toime nii loodusõnnetuste kui ka laiemate kriisidega.

Saime põhjaliku ülevaate nende valmisolekust ja kriisikommunikatsiooni korraldusest ning kaasa hulga praktilisi

näpunäiteid ja kogemuspõhiseid lahendusi, mida saab rakendada ka meie omavalitsuses.

Samas tõdeti aruteludes, et kuigi Norra ja Rootsi suhtuvad sõjaohu väga tõsiselt, on Eesti omavalitsused mitmes valdkonnas juba sammu võrra ees.

Päästeamet kommunikatsioonieksperti Katariina Vaabeli sõnul on Eestis näiteks droonioht muutunud pea igapäevaseks teemaks ning ka elanikkonna teavituse süsteemid on hästi arenenud. Samal ajal on mitmel Põhjamaal kriisiteadlikkuse hoidmine keerulisem, sest inimesed ei ole sõjalist ohtu pikalt vahetult kogenud.

Saime palju häid mõtteid ja praktilisi kogemusi, kuidas kriisideks paremini valmis olla ning keerulistes olukordades inimesi toetada ja selgelt teavitada.

Õppereisil tutvuti Oslo maa-aluste varjumiskohadega

Foto: Seily Sögel-Raid

Rahuajal on varjumiskoht kasutusel laopinnana

Foto: Annika Kubja

Saku vald testis kriisivalmidust suurõppusel ILVES

ANNIKA KUBJA | kommunikatsioonijuht

8.–12. juunini toimus üleriigiline kriisivalmiduse suurõppus ILVES, milles osalesid riigiasutused, kohalikud omavalitsused, ettevõtted ja kogukonnad. Eesmärk oli harjutada, testida ja täiustada lahendusi, mis toetavad tegutsemist olukordades, kus on vaja kiireid ja läbimõeldud otsuseid.

Saku vallas harjutati õppuse jooksul kerkuskeskuse avamist Teaduse 1 hoones ning Kiisa vabaajakeskuses, samuti

evakuatsioonikohtade ettevalmistamist ja kasutuselevõttu. Hinnati elutähtsate teenuste toimepidevust ning testiti kriisikomisjoni kokkukutsumist ja kriisistaabi töö korraldamist. Samuti pöörati tähelepanu haridusasutuste ja sotsiaalvaldkonna toimimisele kriisiolukorras.

Saku vallavanem Marti Rehema: „Sellised õppused annavad kindluse, et suudame kriisiolukorras tegutseda kiiresti, koostöisel ja läbimõeldult ning ühtlasi

oma valmisolekut kriitilise pilguga hinnata ja parandada. Väga oluline on ka suurendada inimeste turvatunnet.“

Saku Priitahtlikud Pritsimehed said uue päästeauto

MERILIN PIIRSALU | toimetaja

Saku Priitahtlikel Pritsimeestel algas mai lõpus uus peatükk – senise päästeauto Kärmas Katariina vahetas välja päästeauto Barbara.

Saku vabatahtlike jaoks on tegemist olulise sündmusega, sest päästeauto on komando igapäevases valmisolekus üks kesksemaid töövahendeid. Uue auto võõrandas Saku vabatahtlikele Päästeamet. Varem on see teeninud Põlva ja Räpina päästekomandodes. Auto andis sakulastele üle Räpina päästekomando koostöös Päästeameti Lõuna haldusgrupiga.

Enne Sakku jõudmist läbis Barbara tehnoulevaatusse ning talle tehti vajalikud pisiparandused. Saku vabatahtlikud päästjad on omalt poolt autot veel täiendanud ja korrastanud. Koostöös partneritega OakMan ja Vilkur.eu

Esimese vahetuse Barbaraga tegid Kalle Iljas, Jaanus Käsi, Oliver Tammessaar ja Ranno Randmaa
Foto: Johannes Paldrok

tehti visuaalseid parandustöid ning auto kleebiti Päästeameti kehtestatud värvilahendusse, mis rõhutab vabatahtliku komando kuulumist ühtsesse päästevõrgustikku.

Uue auto saabumine tähendas ühtlasi huvastijätu senise päästeautoga Kärmas Katariina, mis oli siin 2018. aasta suvest. Enne Sakku jõudmist oli auto olnud Pirita, Viljandi, Suure-Jaani ja Orissaare päästekomandode kasutuses.

Saku priitahtlike sõnul teenis Kärmas Katariina nii komandot kui kogukonda hästi. Aastate jooksul sõideti sellega ligi 57 000 kilomeetrit, pumbati palju vett, saeti tormides ja muudel väljakutsetel mitmekümne ahju jagu puid ning reageeriti paljudele päästesündmustele. Nüüd jätkatakse päästetöid Barbaraga.

Ära sõida gaasitrassile

Saku Sõnumid

Elering tuletab meelde, et põllu- ja metsatööde hooajal suureneb oht sattuda elektriliinide ja maa-aluste gaasitrassidega seotud õnnetustesse. Kõrgepingeliinide all tõstetud kalluriga sõitmine või raskete sõidukitega gaasitrassil liikumine võivad lõppeda tõsiste tagajärgedega – kahjustada võib saada nii tehnikat kui ka inimesed.

Kuigi selliseid õnnetusi juhtub harva, võivad nende tagajärjed olla väga rasked. Teadlik käitumine aitab hoida turvaliselt nii inimesi, tehnikat kui ka elutähtsat taristut.

Nähtamatu oht rataste all

Looduses liikudes võib maapind tunduda kindel ja turvaline, kuid gaasitrassi kaitsevööndis tasub meeles pidada, et kõrgsurve magistraaltoru paikneb sageli vaid umbes ühe meetri sügavusel maa all.

Rasked maasturid, ATV-d ja muu tehnika avaldavad pehmele pinnasele väga suurt survet. See võib põhjustada pinnase vajumist või nihkumist, mis omakorda kahjustab torustikku või selle kaitsekihti. Eriti ohtlikud on olukorrad, kus sõiduk jääb kinni, rattad hakkavad pinnast üles kaevama või kasutatakse vintsiankruid. Iga toru kahjustus võib aja jooksul kujuneda tõsiseks ohuks.

Enne maastikule minekut pea meeles

- ♦ Jälgi tähistust – oranžid postid ja hoiatussildid näitavad plahvatusohtlikku gaasitrassi asukohta.
- ♦ Kontrolli eelnevalt piiranguid – vaata Maa-ameti kitsenduste kaardilt või võta ühendust Eleringiga

(vho.kooskolastused@elering.ee), kas piirkonnas asub gaasitrass.

- ♦ Kooskõlasta tegevused – suuremate ürituste, maastikusõitude või tööde puhul võta eelnevalt ühendust Eleringiga (elering.ee/kooskolastused).
- ♦ Hoida distantsi – väldi mootorsõidukitega liikumist kaitsevööndis väljaspool ametlikke teid.

See ei ole pilt sõjauudistest

Suvi toob tänavatele rohkem lapsi ja tõukerattaid – kas raudteeohutusest on kodus räägitud?

PIRET VIHERPÜÜ | Operation Lifesaver Estonia

Kevad toob tänavatele rohkem lapsi, jalgrattaid ja tõukerattaid. Päevad on pikemad, liikumist rohkem ning koos sellega kasvab ka risk sattuda olukordadesse, kus tähelepanu hajub just kõige olulisemal hetkel. Raudteeohutuse vaatest on see aeg aastast alati üks tähelepanelikumaid perioode.

Lapsed ja noored liiguvad sageli koos sõpradega. Räägitakse, kuulatakse muusikat, kasutatakse kõrvaklappe või vaadatakse liikudes telefoni. Just sellistes olukordades võib tähelepanu kaduda märkamatuks. Kui fookus ei ole ümbritseval liiklusel, võib lähenev rong, hoiatussignaal või punane foorituli jääda märkamata.

Operation Lifesaver Estonia juhatuse esimehe ja tegevjuhi Tamo Vahemetsa sõnul ei teki ohtlikud olukorrad enamasti teadlikust riskimisest, vaid harjumusest tegutseda hajevil. „Noored liiguvad kiiresti ja sageli grupis. Kui tähelepanu on sõpradel, telefonil või muusikal, siis ei pruugita enam päriselt ümbrust tajuda. Raudtee juures ei ole ruumi oletustele ega automaatsetele otsustele. Rong on alati peateel ja inimene peab ise veenduma, et tee on ohutu,“ ütles Vahemets.

Raudteeohutus ei ole ainult soovituslik ettevaatus, vaid liikluses kehtiv kohustus. Raudteed võib ületada ainult selleks ette nähtud kohas ning ohutusnõuete eiramine võib kaasa tuua kuni 800 eurose väljamineku. Trahv ei ole eesmärk omaette, vaid märk sellest, kui tõsiselt sellesse riski suhtutakse.

Suvi on hea aeg, et lapsevanemad räägiks lastega uuesti läbi igapäevased liikumisteed ja ohutud käitumisreeglid. Kas laps teab, kuidas raudteed õigesti ületada? Kas ta tuleb rattalt või tõukerattalt maha? Kas ta liigub klappid peas? Kas ta teab, et kõik rongid ei peatu jaamades?

Oluline ei ole ainult reeglite teadmine, vaid nende kujundamine harjumuseks. Väga palju aitab see, kui vanem liigub koos lapsega tema tavapärasel trajektoorigil ning vaatab koos üle kohad, kus tähelepanu võib hajuda või kus võivad tekkida ohtlikud olukorrad.

Raudteed ületades tuleb peatuda ja veenduda, et tee on vaba

Raudtee ei ole pildistamise koht

Tasub ka meelde tuletada, et raudteel viibimine, poseerimine, pildistamine ja filmimine on keelatud, kui see ei toimu selleks ette nähtud kohas või eriloaga. Keeld ei puuduta ainult rööbastel kõndimist, vaid ka olukordi, kus inimene seisab või liigub raudtee ohtlikus läheduses.

Ometi jõuab sotsiaalmeediasse, reklaamidest ja vahel ka meediasse pilte, kus inimesed poseerivad raudteel või selle kõrval. Mõnikord tehakse seal portreefotod, pulma- või lõpupilte, vahel kasutatakse raudteed lihtsalt „ägeda“ taustana. See võib tunduda süütu, kuid tegelikult paneb ohtu nii pildistatava kui ka pildistaja.

Raudtee puhul ei saa lähtuda ainult sõiduplaanist. Lisaks reisirongidele võivad liikuda ka kaubarongid ja eriveerimid ning liiklus võib toimuda ka seal, kus rongi iga päev ei nähta. Rong ei saa kiiresti peatuda ning pildistamise või filmimise ajal on tähelepanu sageli suunatud kaadrile, mitte ümbritsevale.

Seepärast tasub meeles pidada lihtsat reeglit: raudteed ületatakse ainult selleks ette nähtud kohas ning raudtee ei ole jalutamise, mängimise, poseerimise ega pildistamise paik. Kui soovid raudteed fotole, tee pilt ohutust kaugusest ja nii, et keegi ei viibi rööbastel ega raudtee ohtlikus läheduses.

Raudtee ei ole pildistamise koht – pilti võib teha ainult ohutust kaugusest

Fotod: Ain Saare

Rongisõit muutus soodsamaks

PEEP PUKK | majandusteenistuse juht

1. maist vähendas Elron perioodipiletite hindu kõigile sõitjatele. Lisaks rakensid 1. juunist Saku valla õpilastele ja eakatele Elroni edelasuuna rongide II ja III tsoonis 30-päevastele perioodipiletitele uued hüvitismäärad.

Õpilased saavad tasuta sõita Elroni II ja III tsoonis, kuhu kuuluvad kõik Saku vallas asuvad rongipeatused. Kui osta perioodipilet, mis hõlmab ka I ja/või IV tsooni, siis võetakse hinnas arvesse tasuta tsoonid.

Tallinna suunal on võimalik tasuta sõita kuni Valdeku peatuseni, sealt edasi tuleb tasuta sõidu jätkamiseks kasutada Tallinna ühistransporti või maksta edasise sõidu eest kohe oma kodupeatuses rongi sisenedes. Õpilane peab klienditeenindajale näitama Ühiskaarti ja Saku

valla kooli õpilaspiletit või mõne teise kooli Ühiskaardi funktsiooniga õpilaspiletit ja ütleva, kuhu ta sõita soovib.

Tallinnasse maksab sõit 1.40 eurot. Pileti eest saab rongis tasuta pangakaardi, sularaha või Elroni sõidukaardile laaditud rahaga. E-õpilaspileti ja Ühiskaardiga rongis maksta ei saa.

Eakatele kehtib perioodipiletile endiselt 50% hüvitismäär ja kuna perioodipiletite hinnad on langenud, on ka nende lõpphind muutunud soodsamaks.

Ühiskaardile saab osta ainult 30-päevase perioodipileti.

Perioodipilet võimaldab valitud peatuste vahel piiramatult sõita ning sobib hästi neile, kes kasutavad rongi regulaarselt tööle, kooli või muude igapäevaste sõitude tegemiseks.

Foto: Merilin Piirsalu

Lisaks muutusid perioodipiletite tagastustingimused – pärast pileti esmast valideerimist seda enam tagastada ei saa.

Vaata lähemalt perioodipiletite infot elron.ee/piletid/perioodipilet

Nüüd on kõigile kättesaadav uus elanikkonnakaitse e-koolitus

Saku Sõnumid

Ole valmis! Uus elanikkonnakaitse e-koolitus on mõeldud kõigile, kes soovivad suurendada oma valmisolekut erinevateks kriisideks.

Koolitus annab praktilisi teadmisi selle kohta, kuidas kriisiolukordades tegutseda, varjuda või evakueeruda, millised on esmaabi ja psühholoogilise esmaabi põhitõed ning kuidas oma pere kriisivalmidust suurendada.

Koolitus on tasuta, veebipõhine ja paindlikult läbitav. Kogu programmi läbimine võtab keskmiselt 3–6 tundi.

Vaata lisaks: www.olevalmis.ee/koolitus

Koolituse läbimiseks on mitu võimalust:

- Ilma sisse logimata – koolitust saab läbida endale sobival ajal ja mahus anonüümselt. Sellisel juhul õppeprotsess ei salvestu ning koolituse lõpus tunnistust ei väljastata.
- Sisselogimisega ja tunnistusega – õppija loob konto ja logib sisse. Koolituse edukal läbimisel väljastatakse nimeline tunnistus.

Koolitus valmis Päästeameti, Sisekaitseakadeemia, Justiits- ja Digiministeriumi, Sotsiaalministeriumi, Siseministeriumi ning Sotsiaalkindlustusameti koostöös.

**TULE JA LÄBI
ELANIKKONNAKAITSE
E-KOOLITUS**

1. septembrist hakkab valla siseliin teenindama bussiliini 113 sõitjaid

Seoses riigipoolse ühistranspordi rahastuse vähendamisega lõpetas 15. juunist sõitmise Harjumaa avalik bussiliin 113 Saku–Vana-Pääsküla–Saku.

Et piirkonna elanikel oleks ka edaspidi võimalik ühistransporti kasutada, muudab Saku vald alates 1. septembrist siseliini SV15 marsruuti ja sõiduplaani. Pikendatud marsruudiga liin hakkab teenindama ka seniseid liini 113 sõitjaid.

Siseliinile on kavandatud kuus väljumist päevas. Täpsem info marsruudi, peatuste ja sõiduplaani kohta avaldatakse augustis.

Foto: Merilin Piirsalu

Omniva sulgeb 31. juulist Saku postipunkti

Omniva Eesti

Postivõrgu kaasajastamise käigus sulgeb Omniva 31. juulist madala külastatavuse tõttu Saku postipunkti. Enne lõplikku sulgemist on postipunkt töötaja puhkuse tõttu suletud 8.–24. juulini.

Kui 2025. aastal liikus Saku postipunkti kaudu keskmiselt 12 pakki päevas, siis Saku pakiautomaatide kaudu liikus keskmiselt 338 saadetist päevas.

„Inimeste tarbimisharjumused on selgelt muutunud, postiasutuste külastatavus on kiires languses ja postiasutused ei tule enam ots-otsaga kokku, sest inimesed eelistavad pakiautomaate,“ selgitas Omniva postiasutuste võrgu juht Lylian Peek.

Paki- ja postiteenused jäävad Saku elanikele kättesaadavaks ka edaspidi. Nii kodumaiseid kui ka rahvusvahelisi pakke saab saatmiseks registreerida Omniva iseteeninduses mobiililäbis või aadressil minu.omniva.ee. Pakke saab teele panna ja vastu võtta Saku Selveri (Üksnurme tee 2) ja Saku Coop Ehituskeskuse (Tallinna mnt 6) pakiautomaatidest või kulleriga.

Postmarke kirjade saatmiseks müüakse samuti Saku Coop Konsumist ja Saku Selverist.

Lähimad postkontorid Sakule asuvad Keilas ja Tallinnas.

Kirjakast Teaduse tn 13 maja juurde jääb alles. Tulevikus on Omnival plaanis paigutada kirjakastid pakiautomaatide juurde, kuid selleks kulub ligikaudu 3–4 kuud.

2026. aastal laiendab Omniva pakiautomaatide võrgustikku sadade uute automaatidega. Harjumaal saavad uue automaadi esimesena Kolga, Oru küla, Ardu alevik, Ääsmäe küla. Harju-Risti külla on juba esimene uus pakiautomaat paigaldatud. Soovitusi pakiautomaatide uuteks asukohtadeks saab jätta siin: <https://soovita.omniva.ee/>

Samuti pakub Omniva personaalset postiteenust – võimalust kutsuda postikuller enda koju või tööle. Teenus on loodud inimeste jaoks, kes ei saa või ei soovi digilahendusi kasutada, samuti on see hea lahendus liikumisraskustega

Postkast aadressile Teaduse 13 jääb esialgu alles
Foto: Merilin Piirsalu

inimestele. Kulleri vahendusel saab tarbida kõiki samu teenuseid, mida postkontoris – osta postmarke jt tarvikuid, saata ja vastu võtta kirju ning universaalteenuse pakke, tasuta arveid ja tellida perioodikat. Personaalse postiteenuse saab tellida Omniva koduleheküljelt või klienditeeninduse kaudu info@omniva.ee või 664 3330.

Saku uus kooli- ja spordikompleks Täpp kandideerib aasta haridusteo tiitlile

ANNIKA KUBJA | kommunikatsioonijuht

Harjumaal parimate haridustöötajate ja haridustegude seast valiti välja finalistid, kes kandideerivad Aasta Õpetaja 2026 konkursil.

Aasta haridusteo kategoorias on finalistide seas Saku Gümnaasiumi uus kooli- ja spordikompleks Täpp, mis valmis 2025. aastal ning on kujunenud oluliseks õpi- ja liikumiskeskonnaks nii kooli- kui kogukonnale.

Harjumaal finalistid esitatakse nüüd riiklikule komisjonile, kes valib välja tänavused nominendid ja laureaadid.

Aasta Õpetaja 2026 konkursi võitjad kuulutatakse välja 10. oktoobril pidulikul galal Vanemuise kontserdimajas.

Aasta Õpetaja gala on Eesti haridusvaldkonna suurim tunnustussündmus, kus tunnustatakse nii õpetajaid, koolijuhte ja tugispetsialiste kui ka haridust edendavaid tegusid ja inimesi üle kogu riigi.

Foto: Tõnu Tunnel

Tallinna maantee 1 kortermaja Sakus on valmis ja kaks kolmandikku kodudest on juba omaniku leidnud

Sisuturundus

Tallinna maantee 1 uus korterelamu Saku keskuses on valminud ning esimesed elanikud on oma uutesse kodudesse sisse kolinud. Huvi maja vastu on olnud suur ning praeguseks on ligi kaks kolmandikku korteritest juba müüdud. Eriti tähelepanuväärne on see, et suur osa ostjatest on olnud just Saku inimesed. Mõned on vahetanud suurema maja mugavama korteri vastu, teised otsinud uuemat ja energiatõhusamat kodu, soovides samal ajal jääda kodukohta, mille kogukonda ja elukeskkonda nad hindavad.

Arenduse taga on Retori Estate, kelle nimi on paljudele Saku elanikele juba tuttav. Sama arendaja on varem välja arendanud ka Uusmäe elamurajooni, mis on kujunenud üheks tuntumaks elu- piirkonnaks Sakus.

Tallinna maantee 1 ühendab kaas- aegsed tehnilised lahendused ja keskse asukoha. Korterites on olemas jahutus, hoones maa-alune parkimine ning

panipaigad. Kauplused, rongijaam, kool, lasteaed ja sportimisvõimalused jäävad kõik lühikese jalutuskäigu kaugusele.

Üks korteristajatest on ka maja haldurina tegutsev R. R., kes otsustas kodu soetada just samasse majja. „Selle maja puhul meeldisid mulle eelkõige asukoht, kvaliteet, madalad kõrvalkulud ja nutilahendused. Kui projektiga lähemalt

tutvusin, sain üsna kiiresti aru, et see on koht, kus soovin ka ise elada,“ ütleb ta. Valmis maja annab huvilistele võimaluse näha oma tulevast kodu päriselt, mitte ainult joonistel. Korteritega saab kohapeal tutvuda ning sissekolimine võib toimuda kohe pärast ostu vormistamist.

Tutvu arendusega lähemalt:
www.tallinna1.ee

Elektriautode laadijate paigaldamise toetus laieneb Tallinna lähivaldadesse

Kliimaministeerium

Riik muudab paindlikumaks tingimusi, millega toetatakse elektriautode laadijate rajamist kortermajade lähiste. Näiteks saavad edaspidi taotlusi esitada ka Tallinna linna ümbritsevad omavalitsused ja sealsed korteriühistud.

„Elektriautole üleminek on inimeste jaoks lihtsam valik siis, kui autot saab mugavalt laadida kodu lähedal. Eramajades on laadimisvõimalust sageli

lihtsam korraldada, kortermajade juures on see aga keerukam ning laadimispunkte on endiselt liiga vähe. Seega suuname toetuse sinna, kus turupõhine areng ei ole veel piisavalt hoogu saanud,“ ütles taristuminister Kuldar Leis.

Edaspidi saab taotleda toetust laadijate rajamiseks ka Tallinna linnapiirkonnas asuvate kortermajade lähiste. Linnapiirkonna all peetakse silmas

Tallinna linna ümbritsevaid omavalitsusi, mis seni olid piirkonnana välistatud. Jätkuvalt ei saa taotleda toetust Tallinna ja Tartu linna laadijate rajamiseks, kus on juba paremini toimiv turg.

Korteriühistud saavad ise valida, kas soovivad oma kinnistule rajada avalikke, poolavalikke või erakasutuses laadijaid. Toetust saavad küsida ühistud, kelle parklas asub vähemalt kümme parkimiskohta. Tavalaadijate puhul antakse toetust 4–20 laadimispunkti rajamiseks ning ühe laadija kohta saab toetust alates 615 eurost. Kiiralaadijate paigaldamisel saab küsida toetust vähemalt kahe laadimispunkti rajamiseks.

Investeeringud tehakse kasvuhoonegaaside lubatud heitkogustega kauplemisest saadud tulust ehk nn CO₂ kvoodirahast. Toetust saab taotleda Keskkonnainvesteeringute Keskuse (KIK) kaudu. Rohkem infot leiab KIK-i kodulehelt.

Foto: ChatGPT

Saku valla elanikud kaotasid möödunud aastal kelmidele 890 000 eurot

PPA kelmuste ennetamise ja lahendamise keskus

Eelmisel aastal petsid kelmid Eesti inimestelt välja kokku umbes 31 miljonit eurot. Saku vallas langes mullu kelmide ohvriks 26 inimest, kes kaotasid kelmidele kokku 890 000 eurot.

Eestis langeb petuskeemide ohvriks keskmiselt 300 inimest kuus, mistõttu otsustas politsei muuta senist lähenemist, et kelmustega süsteemsemalt tegeleda. Aprillist alustas tööd kelmuste ennetamise ja lahendamise keskus, mille loomist valmistasid Politsei- ja Piirivalveametis (PPA) ette alates 2025. aasta sügisest.

Keskuse juhi Jaagup Toompuu sõnul on eesmärk otsida mustreid üksikute kelmusjuhtumite vahel ning jõuda seeläbi kelmuste organisatorite ja kasusaajateni. Uus keskus koondab kokku kogu info kelmuste üleselt, otsib juhtumite vahel seoseid ning viib läbi suuremahulisi ja ka rahvusvahelisi uurimisi, et tuvastada kuritegelikke grupeeringuid nende finantskäitumise kaudu ning jõuda kelmideahela tippudeni.

Toompuu kinnitab, et enamik kelmusi organiseeritakse välismaalt ning paljud uurimised nõuavad aastatepikkust rahvusvahelist koostööd. Kelmustega võitlemisel on ühtviisi tähtsad nii ennetus, tõkestamine kui ka kiire infovahetus, mistõttu ei piisa probleemi lahendamiseks vaid kelmide tabamisest või kõnekeskuste sulgemisest. Kui üks kõnekeskus, libaleht sotsiaalmeedias või õngitsusleht suletakse, tekib sinna asemele kiiresti mitu uut.

„Eelmisel aastal ulatus kelmustega tekitatud kogukahju pea 31 miljoni euron. Tegelik kahju võib olla loomulikult suurem, sest kõik juhtumid politseini ei jõuagi. Sageli tunnevad kannatanud valehäbi ega soovi politseisse pöörduda, kuna nad kardavad, et nende lähedased saavad juhtunust teada,“ nentis Toompuu.

Valdavalt on just petukõned need, millega inimestele kõige suuremat kahju tekitatakse. „Näeme, et kelmide ohvriks langevad viimasel ajal üha enam eakad inimesed, kellel on kodus suurtes kogustes sularaha ning kes toimetavad raha skeemi käigus kas pakiautomaati või otse

**KELM HELISTAB
LÕPETA KÕNE!**

- Ära ütle PIN-koode
- Ära anna raha, kaarti ega dokumente
- Ära vii midagi pakiautomaati
- Ära laadi alla võõrast äppi

Kahtled? Katkesta kõne ja helista ise asutuse ametlikul numbril.

rahakulleri kätte. Kelmid ei huvitu ainult sularahast, vaid nad küsivad kannatanu- telt ka dokumente ja pangakaarte koos PIN-koodidega,“ selgitab ta.

Toompuu lisab, et kelmid on väga osavad manipulaatorid ning eakad on petturite jaoks hea sihtmärk, kuna neil on rohkem aega telefoni teel juttu ajada. „Eakad on ise mitmeid kordi välja toonud selle, et vähemasti on keegi, kes neid kuulab ja nendega räägib, sest lähedastel, lastel ja lastelastel, ei ole selleks lihtsalt aega.“

Näide kelmusest

Eakamale Narvas elavale naisele helistasid mitme päeva vältel kelmid, kes esitlesid end esmalt Swedbanki spetsialistina ja seejärel politseiametnikuna. Kannatanule väideti, et tema pangakontol toimuvad kahtlased tehingud ja nüüd hakkab pank teda aitama, et ta kontol olevast rahast ilma ei jääks. Telefonis juhendati kannatanut, et ta laadiks enda telefoni programmi „HopToDesk“. Mida see programm tegelikkuses võimaldab, seda kannatanud tavaliselt ei tea. See on tasuta kaugjuhtimise tööriist, mis võimaldab kasutajatel jagada oma ekraani ning anda kaugjuhtimise juurdepääsu oma arvutitele ja seadmetele. Kelmide manipuleerimise tulemusena pani kannatanu oma pangakaardi ümbrikusse ja sellele tuli järgi tundmatu keskealine meesterahvas. Seejärel võtsid kelmid kannatanu kontolt sularaha välja, millega tekitasid talle kahju mitukümmend tuhat eurot.

Toompuu sõnul kasutavad kelmid selliseid kaugjuhtimise tööriistu nii petukõnede kui ka investeerimis- ja armukelmuste puhul. „Tihti saavad investeerimiskelmused alguse just armukelmusest ning nende ohvriks võib langeda igaüks. Armu- ja investeerimiskelmustele on iseärane see, et kelmid võivad luua usaldust mitu kuud, teinekord isegi aastaid enne, kui nad hakkavad raha küsima. Need on kõige keerulisemad juhtumid just seetõttu, et kannatanu tavaliselt oma lähedasi ei usu, sest usaldus, ja teinekord armastuski, on juba interneti juhututtavaga tekkinud. Sellistel juhtudel on väga oluline, et kannatanu lähedane abi saamiseks politsei poole pöörduks,“ rõhutab ta.

Mitmekihilised petuskeemid

Tavaliselt võtavad kelmid kannatanuga esmalt ühendust mõne teenusepakkuja, näiteks Elisa, Telia või Omniva nimel, et panna teda sisestama oma PIN1-koodi. „Palju ohtlikum on aga järgmine kõne, kus kelm väidab end olevat panga või politsei töötaja. Selles kõnes teavitatakse, et kannatanu pangakontod on ohus ning uuritakse, kas ta on hiljuti saanud kahtlaseid kõnesid. Tavaliselt räägitakse pikalt ka sellest, kuidas kelmid tegutsevad ning kuidas end nende eest kaitsta,“ selgitab Toompuu. „Seejärel selgitatakse kannatanule, et raha päästmiseks tuleb kiiresti tegutseda ning nüüd on käimas salajane uurimine, et petturid vahele võtta. Sageli hirmutatakse inimest ka karistusega, kui ta peaks toimuvast kellelegi rääkima. Edasi hoiavad kelmid

inimest tundide viisi telefoni otsas, keelavad vastata teistele kõnedele ning töötlevad teda seni, kuni ta annab väidetava uurimise jaoks ära oma raha, dokumendid või pangakaardid koos PIN-koodidega.“

Toompuu tõdeb, et Eesti inimeste suur usaldus politsei ja teiste riigiasutuste vastu on üks põhjuseid, miks telefonikelmidel õnnestub inimesi oma juttu uskuma panna. „Skeemid näivad usaldusväärsed, kuna kelmid räägivad ladusasti eesti keeles ning näitavad sageli videokõnes kaamerasse ka oma väidetavat töötõendit. Usaldusväärsus lisab ka see, et kelmid kasutavad skeemides päris politseiametnike nimesid.“

Ta rõhutab, et politsei ei tee inimestele videokõnesid Whatsappi, Viberi, Telegrami või muude selliste rakenduste kaudu ega survesta kedagi oma raha võõrale andma. „Meelde tuleb jätta ka see, et PIN1-ga saab kelm ligipääsu inimese kontodele ja näiteks eesti.ee keskkonda ning PIN2-ga kinnitatakse ülekanded ehk tekib juba reaalne rahaline kahju.“

Näide kelmusest

Jõhvis elavale naisterahvale helistas võõras number ja sooviti tulla järgmisel päeval elektriarvesteid vahetama. Selleks oli tarvis koostada leping, mille jaoks oli vaja naise isikukoodi. Seejärel kõne lõppes. Veidi aja pärast helistati uuesti. Helistajaks oli naisterahvas, kes tutvustas end politseiametnikuna. Kannatanule öeldi, et tema nimelt on vormistatud võõra mehe nimele voli-kiri. Seejärel küsiti, kas kannatanul on kodus sularaha ning öeldi, et see raha tuleb Maksuametis deklareerida. Edasi lubati kannatanule, et teda abistab üks teine Maksuameti töötaja. Selleks, et raha üle anda, kästi kannatanul sõita Tallinnasse, kus ta andis sularaha võõrale meesterahvale. Sellega tekitati kannatanule kahju kokku mitu tuhat eurot.

Toompuu soovib, et iga inimene võiks vaadata üle nii enda kui oma eakama lähedase pangakontod ning viia internetimaksete või sularaha limiidid vastavusse tegelikkusega. Osades pankades on täna võimalus veebis limiite alandades teha linnuke, et limiite saab suurendada vaid pangas kohapeal. Samuti võiks internetimakseteks luua eraldi konto, kus hoida

Kuvatõmmis Whatsappi helistanud kelmist

Foto: PPA

väiksemat summat just veebiostude jaoks. Oluline on see, et inimesed julgeksid abi küsida ning annaksid politseile teada ka kelmuse katsetest, kus kahju ei ole tekkinud. Lisaks töötab Eestis täna üle kümne veebipolitseiniku, kellelt on võimalik veebis nõu küsida ning kelle kontaktid on lihtsasti leitavad politsei kodulehelt.

Kuidas saada aru, et tegemist on kelmi kõnega?

Politsei:

- Ei tee sinuga salajast koostööd ega palu abi kurjategijate kinni võtmiseks.
- Ei käsi sul oma pere või sõprade eest midagi varjata.
- Ei käsi uurimise jaoks raha, dokumente või pangakaarti ära anda.
- Ei juhenda sind oma raha, dokumente või pangakaarti pakiautomaati viima.
- Ei karista sind kodus sularaha hoidmise eest.
- Ei tule sinu kogutud sääste üle lugema, deklareerima ega hoiule võtma.
- Ei survesta sind oma kodu või autot müüma ning müügist saadud raha sularahas üle andma.
- Ei küsi PIN-koodi ega palu neid kinnitada.
- Ei palu programme ega äppe alla laadida.
- Ei suhtle sinuga Whatsappis, Viberis vms äppides videokõne kaudu.

- Kui telefonikõne sisaldab vähemalt ühte eelnevalt loetletud komponenti, on tegemist pettusega!

Kuidas kelmi kõne puhul käituda?

- Kui saad kelmilt kõne, lõpeta see kohe!
- Kui on siiski kahtlus, kas kõne on õige, katkesta see ja kontrolli. Selleks helista kõnes esinenud asutusele nende kodulehel oleval numbril ja uuri, kas kõne tuli neilt või on tegemist pettusega.
- Jäta meelde, et Eesti riigiasutuste töötajad peavad oskama rääkida eesti keeles. Kui helistaja väidab end olevat politseinik, panga töötaja või mõni muu teenusepakkuja ja eesti keelt ei räägi, siis on tegemist kindlasti kelmiga.
- Ära kunagi avalda võõrale inimesele kõnes oma PIN-koodi! Olgu selleks pank, politsei või mõni teenusepakkuja.
- Ära kunagi sisesta PIN-koodi päringutele, mida sa ise pole algatanud.
- Ära lae kellegi palvel oma seadmesse alla programme, mille toimimisest ja võimekusest sa eelnevalt midagi ei tea.
- Teavita alati juhtunust politseid!

Politsei ootab inimestelt kelmuste vihjeid – sh kuvatõmmiseid ja kõnesalvestisi aadressil kelmused@politsei.ee. Iga info võimalikust kelmusest aitab meil võidelda selle rahvusvahelise kuritegevuse vastu!

Vaimse tervise tugi Saku vallas: uued psühholoogilise nõustamise võimalused

ANNE RANNAVESKI-POOLA | lastekaitse peaspetsialist

Valla elanikel on võimalik saada vaimset tervist toetavaid teenuseid vallavalitsuse koostööpartneritelt. Lisandunud on psühholoogilised nõustajad, kelle poole on oodatud pöörduma kõik, kes vajavad tuge ärevuse või stressiga toimetulekul, kogevad suhteprobleeme või otsivad abi lapsega seotud murede korral.

Psühholoogiline nõustamine aitab inimesel paremini mõista oma tundeid, mõtteid ja käitumismustreid ning leida viise igapäevaste väljakutsetega toimetulekuks. Nõustamisele pöördumiseks ei pea olema suur kriis või tõsine probleem – piisab soovist toetada oma vaimset heaolu ja ennetada murede süvenemist.

Teenust osutavad vallavalitsuse lepingulised partnerid, kes on valitud avaliku hanke tulemusel. See annab kindluse, et teenust pakuvad kvalifitseeritud spetsialistid, see on elanikele soodsamatel tingimustel ning võimalik ka koduvallas. Nõustamine toimub nii vallavalitsuse nõustamisruumis (Teaduse tn 13) kui ka teenuseosutajate ruumides Tallinnas ja Keilas.

Psühholoogiline nõustamine teismeliste

Teismeiga on periood, mil noore elus toimub palju muutusi ning suureneb surve nii koolis, sõprussuhetes kui

Foto: Pexels

ka ühiskonnas laiemalt. Kui noorel puudub piisav tugi või turvaline võimalus oma kogemusi jagada, võivad tekkida emotsionaalsed raskused, nagu ärevus, masendus, motivatsiooni langus või suurenenud ärrituvus.

Psühholoogiline nõustamine pakub noorele turvalist ja hinnanguvaba keskkonda, kus rääkida oma mõtetest, tundetest ja muredest. Nõustamine võib hõlmata vestlust, kogemuslikke harjutusi ning loovaid väljendusviise, näiteks joonistamist, kirjutamist või liikumist. Töö toimub alati lähtuvalt noore vajadustest, huvidest ja valmisolekust. Vajadusel kaasatakse protsessi ka lapsevanemad, et toetada noore toimetulekut igapäevaelus.

Psühholoogiline nõustamine täiskasvanutele

Teenus on täiskasvanutele, kes vajavad

tuge keerulisel eluperioodil või soovivad suurendada oma eneseteadlikkust ning mõista paremini oma tundeid, vajadusi ja käitumismustreid.

Nõustamisest võib abi olla näiteks keeruliste suhete, püsiva väsimuse, ärevuse, stressi, madala enesehinnangu, traumakogemuste, viha, hirmude või üldise rahulolematuse korral. Samuti võib nõustamine toetada inimest olukorras, kus ta tunneb, et on oma elus ummikusse jõudnud.

Psühholoogiline nõustamine sobib inimesele, kes on valmis ennast ja oma kogemusi analüüsima ning otsima sügavamalt arusaamist oma olukorrast.

Teenusele jõudmiseks on mitu võimalust

Elanikud saavad võtta ühendust otse koostööpartneritega. Psühholoogilise nõustamise ühe kohtumise maksumus on 62–80 eurot. Samuti saab pöörduda valla lastekaitse spetsialisti või sotsiaalhoolekande spetsialisti poole, et saada suunamine teenusele ning vajadusel taotleda teenuse eest tasumist. Vallavalitsusel on põhjendatud otsuse alusel õigus vabastada inimene täielikult või osaliselt teenuse eest tasumisest.

Teenuseosutajate kontaktid leiab valla veebilehelt www.sakuvald.ee/sotsiaalteenused-ja-toetused

Kaasrahastatud
Euroopa Liit

Eesti
Meeviku heaks

NELJA VALLA KOGU

Nelja Valla Kogu avab Euroopa Sotsiaalfond+ toetusmeetme „Sotsiaalse kaitse suurendamine“ miniprojektide II taotlusvooru 2026

Meetme tegevused peavad toetama ESF+ eesmärke:

- 1) Pikaajalise hoolduse teenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine ning hoolduskoormuse leevendamine
- 2) Inimväärikuse tagamine ning sotsiaalse kaasatuse suurendamine

Miniprojektide tegevuste sihtrühmadeks on Nelja Valla Kogu tegevuspiirkonnas alaliselt elavad:

- Vanemaelised inimesed vanuses 55+ aastat
- Erivajadusega inimesed vanuses 16+ aastat

Toetuse minimaalne summa on 1000€ ja maksimaalne summa 6029€

Taotlusvoor on avatud 10.–24. septembril 2026

Taotlusdokumentide esitamine toimub SPOKU keskkonnas.

Tegevus peab olema suunatud Nelja Valla Kogu piirkonna elanikele.

Infopäev toimub 26. augustil 2026 kell 16 veebi teel.

Meetme kirjeldus ning taotlemistingimused on leitavad www.4kogu.ee

Nõustamine ja infopäevale registreerumine: Anneli Kikkas, tel 53 807 345, e-post anneli@4kogu.ee

Kiisa kutsub Pikalauapiknikule

MTÜ Kodukoht Kiisa juhatus

Üks pikk laud ... palju häid inimesi ... mõnus suvepäev – need on ühised nimetajad Kiisa Pikalauapiknikule!

MTÜ Kodukoht Kiisa kutsub kõiki meeleolukale Pikalauapiknikule, mis toimub **25. juulil kell 12–16 Kiisa Taluturuplatsil**.

Piknik on korraldatud Saku valla 160. sünnipäeva tähistamiseks ning sel puhul kaetakse koguni 160 meetri pikkune ühine piknikulaud. Tule veeda mõnus suvepäev hea seltskonnaga, maitsva toidu ja kogukondliku melu keskel!

Haara kaasa oma piknikukorv lemmikampsudega ja vali endale sobiv koht pika laua ääres. Kui ise toitu kaasa võtta ei soovi, on võimalik kohapeal soetada nii soolaseid kui ka magusaid hõrgutisi. Laudu võib ka ette broneerida.

Ootame osalema ka kodukohvikuid! Kuna tänavu Kiisa Kohvikutepäeva ei toimu, avaneb suurepärase võimaluse oma kodukohvik Taluturuplatsil just Pikalauapiknikul küllastajatele avada. Huvi korral anna oma soovist korraldajatele teada kiisaalevik@gmail.com

Lastele on kaetud vahva tegeluslaud.

Oodatud nii noored kui vanad, tule kogu pere ja sõpradega, tule kasvõi terve külaga – teeme koos ühe pika laua taga meelde jääva pikniku ning tähistame Saku valla 160. sünnipäeva!

Foto: ChatGPT

Maitset, melu ja põnevad leiud – Saku kodukohvikud tulevad taas!

MTÜ Sakukad

29. augustil täitub Saku taas mõnusa melu, heade maitsete ja sõbralike kohtumistega, kui toimub armastatud Saku kodukohvikute päev. Sarnaselt eelmisele aastale lisavad sündmusele värvi ja avastamisrõõmu kogukondlikud hoovimüügid, mis pakuvad küllastajatele võimalust leida midagi erilist ning anda väärt esemetele uus elu.

Ühe päeva jooksul avavad Saku elanikud oma aiad ja hoovid, kus külalisi ootavad kodused küpsetised, värskendavad joogid ning loominguilised maitseelamused. Igal kohvikul on oma nägu ja lugu, mis kutsub avastama Saku eri paiku täiesti uue pilguga.

Lisaks maitsevale kõhutäiele tasub silmad lahti hoida ka hoovimüükidel. Müügilaudadelt võib leida raamatuid, mänguasju, käsitööd, kodusisustust, riideid ja palju muud huvitavat. Kunagi ei tea, milline väärt leid sind järgmise värava taga ees ootab.

Tänavu soovime üheskoos pöörata rohkem tähelepanu keskkonnahoiule ja teadlikule tarbimisele. Hoovimüügid annavad esemetele uue võimaluse ning kodukohvikutes kasutame korduvkasutatavaid nõusid.

Nii saame nautida head toitu, toredaid kohtumisi ja kogukonnatunnet viisil, mis jätab väiksema jalajälje meie keskkonnale.

Kodukohvikute päev on võimalus kohtuda naabritega, avastada kohalikke tegijaid ja nautida Saku külalislahkust. Osaleda saab kodukohviku, hoovimüügi või mõlemaga.

Tähelepanuks kodukohvikute pidajatele! Sel aastal on kõigil osalejatel kohustus

kasutada korduvkasutatavaid nõusid ning tagada jäätmete sorteerimine. Nende põhimõtete järgimisele pöörame tähelepanu juba registreerimisel.

Registreerimine on avatud **27. juulini**. Täpsem info Saku kodukohvikute päeva sotsiaalmeediakanalites.

Kohtume 29. augustil Saku kodukohvikute päeval!

Foto: Sirje Roosipuu

„Lihtsalt Naine“ – koht, kus jutud ei saa kunagi otsa

Klubi asutajad VEERA SEPP ja PILLE KASTERPALU

Mõni ütleb, et tänapäeval suhtlevad inimesed rohkem telefoniga kui omavahel. Meie kogemus räägib midagi muud – pane ühte ruumi kokku toredad naised, tassike teed, natuke head sööki ja üks põnev vestlusteema ning õhtu läheb käima kiiremini kui kohvimasin esmaspäeva hommikul.

Kajamaa ja Tõdva eestvedajate Veera Sepa ja Pille Kasterpalu koostöös sündinud naisteklubi „Lihtsalt Naine“ on tegutsenud juba üle pooleteise aasta ning selle ajaga on klubiõhtust saanud paljude jaoks oodatud hetk kuus – võimalus korra argipäevast välja tulla, end laadida, naerda, õppida midagi uut ja lihtsalt olla heas seltskonnas.

Iga kohtumine inspireerib

Klubi ühendab eri vanuses ja erinevates eluetappides naisi mitmest kogukonnast. Kohtume iga kuu teisel teisipäeval ning iga kord ootab ees uus teema, uus kogemus või uus inimene, kelle lugu kõnetab ja huvitav tundub.

Meie jaoks ei ole oluline, kui suur klubi on, vaid see, et iga kohtumine annaks juurde teadlikkust, oskusi ja üks-teise hoidmise tunnet.

Ja mis kõige olulisem – meil ei ole kohustust käia igal kord kohal. Tuled siis, kui teema kõnetab, aeg sobib või lihtsalt tunned, et vajad üht mõnusat õhtut heade inimeste keskel.

Teemadest puudust ei tule

Oma kohtumistel räägime kõigest, mis naisi päriselt huvitab ja puudutab – tervisest, vaimsest heaolust, toitumisest, suhetest, rahatarkusest, kogukonnast, turvalisusest ja vahel ka lihtsalt sellest, kuidas eluga paremini toime tulla. Mõni õhtu on sügavam ja mõtlemapanev, teine jälle kerge ja lõbus ning täis palju naeru.

Tegutsemisaja jooksul on meil teiste hulgas külas käinud Egle Eller-Nabi, investor Toomas, Bopp Kohviku asutaja ja omanik Tiia Schmidt, kes on coach ning spordi ja tervisliku elustiili entusiast.

Oleme kohtunud Saku Naiskodukaitse ägedate naistega ja Saku priitahtlike pritsimeestega ning rääkinud kogukonna turvalisusest ja kriisideks valmisolekust.

Tervislikke maiustusi valmistamas

Fotod: erakogu

Tervis ja heaolu on tähtsad

Mitmeid kordi oleme puudutanud tervise teemasid.

Koos Mirjam Lauликuga toimus ühine kokkamisõhtu, kus valmisid tervislikud ja lihtsad road ning jagati praktilisi nippe igapäevaseks toitumiseks. Puutumata ei jäänud ka 40+ vanuses naiste jõutreeningu olulisus ja kuidas sellega alustada.

Suvisel aiakohtumisel arutlesime koos Annika Lepikuga teemal „Mida lugeda pakendilt? Mida tasub osta, mida pigem mitte“. Pärast seda vaatas nii mõnigi poes pakendeid hoopis teise pilguga.

Hiljuti käis meie klubis külas OÜ Pisirohe ning jagas tarkusi teemal „Maikuised taimed toiduks aiast ja aia tagant“.

Veera käsitöötoas õppisime valmistama

tervislikke snäkke ning avastasime, et porgand võib olla täiesti pidulik amps – seni on ta lihtsalt liiga kaua supi kõrval pingil istunud.

Tarokaartide õhtul sai nii mõnigi vastuse küsimusele, mida ta tegelikult ei julgenudki küsida.

Jõulupärja ja lilleseade töötubades valmisid tööd, mis olid sama erilised ja isikupärased nagu nende tegijadki – mõni elegantne, mõni julge ja mõni täiesti „see-pole-ikka-päris-see-mida-plaanisin“.

Tõsisematel teemadel

Lisaks lõbusatele ja kergematele õhtutele peame oluliseks ka keerulisemate teemade käsitlemist.

Eriliselt puudutav oli kohtumine, kus

Kohtumine vabatahtlike päästjatega

Pille Kasterpalu jagas klubis oma isiklikku lugu

kuulasime ausat ja inspireerivat kogemuslugu rinnavähiga võitlemisest koos ITK rinnakabineti õe ja kogemusnõustajaga.

Koostöös Tallinna naiste ja laste turvakeskuse spetsialistidega toimus vestlusõhtu perevägivalla teemal. See oli oluline ja emotsionaalselt mõjuv kohtumine, mis puudutas osalejaid erinevalt ning avas uue nurga alt palju vajalikke teemasid.

Ja see on alles algus – ideid ja plaane jagub meil veel rohkem kui kalendris vabu teispäevi.

Olles sina ise

„Lihtsalt Naine“ ei ole pelgalt naisteklubi. See on koht, kus ei pea olema keegi teine, vaid saad olla sina ise. Klubi üks suurimaid väärtusi on see, et siin ei mõõdeta kedagi saavutuste ega rollide järgi, ei pea pingutama, et kuhugi sobituda – ei pea olema edukas ettevõtja, superema ega maailmaparandaja. Võib tulla täpselt sellisena nagu oled – saab kuulata, kaasa rääkida või lihtsalt kohal olla. See on koht, kuhu võib tulla väsinuna pärast tööpäeva ja lahkuda natuke kergema südamega. Vahel sellest piisabki.

Ootame naisi liituma

Kui tunned, et sooviksid samuti kord kuus tulla korraks argipäevast välja, kohutada toredate naistega, kuulata inspireerivaid lugusid või lihtsalt olla osa toetavast kogukonnast, siis oled väga oodatud.

Huvi korral kirjuta meile:
lihtsaltnaised@gmail.com

◇ ◇ ◇ TOIMETAJA VEERG ◇ ◇ ◇

Kui paneks fotod albumisse

Merilin Piirsalu

Mõnede hetkede tõelisest väärtusest saad aru alles hiljem. Kohapeal tundub see lihtsalt tore koosolemine, sünnipäev, koolilõpp või rabamatk. Alles aastate pärast mõistad, et niisugustest hetkedest kogunevadki mälestused. Ja siis on hea, kui mõni foto aitab need uuesti meelde tuletada.

Aga fotodega on tänapäeval kummaline lugu. Me teeme neid rohkem kui kunagi varem, kuid vaatame võib-olla vähem kui kunagi varem. Telefonis ja pilves on tuhandeid pilte, mis ootavad kannatlikult oma tähetundi. Sageli jäävadki ootama. Isegi siis, kui on digitaalseks albumiteks jaotatud.

Päris albumitel, mida saab kätte võtta ja lehitseda, on väga suur väärtus. Üks mu lastest sündis juba digifotode ajastul ja mingil hetkel avastasin, et erinevalt vanemast lapsest ei olegi tal oma albumit. Pildid olid muidugi olemas. Kusagil kõvakettal, telefonis, pilves, võib-olla veel mõnes kohas, mille parool on nii salajane, et ei meenu ka kõige parema tahtmise juures. Enne üht lapse sünnipäeva võtsin end lõpuks kokku, sorteerisin fotod läbi ja tegin talle kingituseks albumi.

See oli päris mahukas töö. Piltide valimine on ju vahel ootamatult keeruline. Iga foto ütleb midagi, iga teine tekitab tunde, et äkki peaks selle ka panema, ja iga kolmas meenutab, kui väike ta siis ikkagi oli. Aga sellises sorteerimises on palju head ja väärtuslikku. Sa vaatad ajale korraks otsa, meelde tulevad erinevad seigad ja sündmused, tunded ja meeleolud, iseõmmeldud riided ja armsad mänguasjad.

Kui lapse album sünnipäeva ajal laual oli, osutus see vanaemade ja vanaisade seas üsna populaarseks – vaadati pilte ja meenutati asju, mis muidu poleks sel päeval võib-olla üldse jutuks tulnud.

Ilmselt on paberil fotodel lihtsalt oma mõju. Neid ei pea kuskilt kataloogidest otsima, avama ega ekraanil suuremaks sikutama. Võib-olla just seetõttu on ka

Foto: erakogu

paberajalehes ilmuvad fotod paljude jaoks tähtsad.

Saku Sõnumid on aastaid avaldanud haridusasutuste lõpurühmade ja lõpuklasside pilte. See on olnud traditsioon ning paljud pered on neid pilte oodanud ja alles hoidnud. Mõnes mõttes toimised need leheküljedki nagu ühine album – märk sellest, kes sel aastal ühe olulise etapi lõpetasid.

Alates sellest aastast me grupipilte enam lehes ei avalda. Põhjuseid on mitu: laste ja noorte privaatsus, avaliku väljande ulatus, digilehe levik ning ka see, et lõpetajate arv on kasvanud nii suureks, et kõigile piltidele ei jaguks enam mõistlikult ruumi. Otsus ei tulnud kergelt, aga ajad on muutunud.

Võib-olla annab see aga peredele väikese tõuke teha midagi palju isiklikumat – oma album. Mitte ainult lõpupiltidest, vaid ka lasteaiast, kooliajast, vanaema sünnipäevadest, reisidest, aiapidudest, sõpradega tehtud koogikatsetustest ja kõigest muust, millest elu tegelikult koosneb. Mõnel vihmasemal puhkuse päeval võiks piltide sorteerimine olla ju täitsa tore tegevus.

Saku Elukaare imeline retk Võrtsjärve äärde

ÜLLE KIVIRÄHK | Elukaare juhatuse liige

Maikuu ilusamal ajal, kui õitsevad õunapuud, sirelid ja kastanid sõitis Saku Elukaar traditsiooni järgides Eestit avastama. Sel korral võttis buss suuna Võrtsjärve äärde. Reisi juhiks oli eelmisest aastast tuttav kohalik sädinimene Jaanika. Tema viis meid kokku vahvate kohalikega, kes väärtustavad oma kodukoha ajalugu ja pärimust ning hoiavad kogukonda koos. Lisaks on nad ka aktiivsed ettevõtjad.

Kõigepealt käisime **Mõnnaste** meiereis, mis on pere eestvedamisel viimastel aastatel saanud uue elu kogukonna koos käimise kohana. Pere taastatud talumaja, taimaead ja suure koera kutsikas võitsid kohe meie südamed.

Edasi liikusime erkkollaste põldude vahel kohalike kalameeste juurde, kus maitseme ja ostime kaasa Võrtsjärve maiust angerjat, latikat, haugi ja säinast. Uudistasime kalapüügi saladusi ning täiesti kasutatavat huntide püüdmise kasti. Talu ümbruse suurtel

kartulipõldudel kasvatatakse erilisi kartuleid Taffeli kartulikrõpsude tarbeks.

Järgmises suuremas kohas **Valmas** elavad aktiivsed inimesed. Külamajas hoitakse hästi kogukondlikku elu ja arendatakse turismi. Kohalik kala on seal alati au sees. Sõime meiegi seal haruldast Võrtsjärve angerjast suppi, mis maitstes imehästi.

Edasi liikusime **Kipresse** traditsioonilise veini valmistaja ja pillimehe peresse. Nautisime maitseid, pillimängu ja õiteilu.

Järgmine siht oli **Oiu** Iglupark. Võrtsjärve ääres toodab üle ilma Eestile kuulsust toonud iglumaju Iglucraft, kes oli rajanud hiljuti Oiu sadama vanasse võitööstusse Iglupargi koos restoga. Tutvusime majade ja saunadega ning vaatasime üle David Beckhamilt tagasi toodud iglumaja. Kogu suvi on Oiu täis melu – näiteks pärast meie külaskäiku andis seal kontserdi Väikeste Lõõtspillide Ühing.

Meie reisi lõpetas **Viinakingu talu**,

kus pere näitas oma korda tehtud talu ja korras aeda. Degusteerisime peremehe tervislikku meejooki ning oma õue alt püütud kaladest delikatesse.

Väljasõit läks jälle hästi korda. Päev möödus kiiresti, kuid tempo oli paras, et nautida kaunist loodust, ilusat ilma ja inimesi. Muljeid jagasid hiljem ka reisi-kaaslased.

Indur tõdes, et nad on olnud juba mitu päeva mõtetega Võrtsjärve ääres. „Ostisime kaasa suure Võrtsjärve suitsuangerja ja sööme seda iga päev. Päev oli tore, kohalikud saavad ka pealinnast kaugel hästi hakkama, teevad südamega tööd ja hoiavad oma kodukohta korras ning innustavad kokku tulema,“ ütles ta.

Tiiu rääkis: „Käigud Mulgimaale on alati väga südantsoojendavad, olen ju ise sündinud mulk. Muidugi oli Valma külalistemaja angerjasupp võrratu – see koosnes puhtast angerjast ja vaid mõnest kartuliliblest. Oi, kui maitsev see kõik oli!“

Fotod: erakogu

Reis Latgalesse eestlaste jälgi otsima 26.–28. mail

AINO KIIVER | Saku Diabeetikute Selts

Läti idaosa tuntakse Latgale nime all. Piirkonna nimi seostub muistsete latgalitega – ühe läti rahva suurima hõimuga. Ajalooliselt on Latgale olnud pikalt seotud Poola-Leedu kultuuriruumiga, mistõttu on seal tänini tugev katoliiklik traditsioon. Latgale muudab eestlaste jaoks eriliseks ka see, et Ludza ümbruses on elanud eestlaste rahvakild – lutsid ehk Lutsi maarahvas.

Esimene päev

Start kell 8.00 Tallinnast ja 8.30 Sakust. 9.50–10.20 vahepaus Imavere Tikupoisis. 12.20–13.20 Võru lõunapaus. 14.15–14.45 Litene – see linn oli Läti vabariigi ajal sõjaväelaager nagu meil Värska. 15.00–15.30 Peatus Balvi väikelinnas, mille mõisapargis on väidetavalt maailma suurim tuulekellade ansambel ja samas ka omapärane kivide aed. Kella 17.00 paiku jõuame Latgale keskusse Rezeknesse, kus majutume kesklinna hotelli Latgale. Hotellis on õhtusöök söögikohas, mis on avatud kella 21-ni.

Teine päev

Kell 7.00 hommikusöök hotellis. 9.15 hakkame sõitma Läti kõige väiksemasse linna Ludzasse. 10.00–11.30 Kohalik muuseum annab ülevaate piirkonna elu-olust läbi aegade. Eraldi osa on pühendatud ka siinkandis elanud eestlastele – lutsidele. 12.00–14.00 Külastame väga huvitavat käsitöökeskust, kus hoitakse au sees ja

tutvustatakse esivanemate oskusi. Samas saame ka kosutava kõhutäie maitsvaid rahvusroogi. Keskuse töötaja osutus Ludza diabeetikute juhiks. Pühakodadest pälvivad tähelepanu 20 aastat tagasi taastatud katoliku kirik, õigeusu kirik, taastatud juudi sünagoog ja vanausuliste kirik. Kõrgel künkal kõrguvad ordulossi varemed. 16.00 Tagasi Rezeknes, näeme ordulossi varemeid ja tänapäevast uhket kultuurikeskust.

Kolmas päev

Hommikusöök hotellis. Külastame Rezekne kohaliku turgu ja soovijad käivad kaubanduskeskuses. Tagasiteed alustame kell 11.30 13.00–15.00 Juustutalu külustus Gulbene lähistel, juustude degusteerimine ja kehakinnitus, võimalik on erinevaid juustusid ka kaasa osta.

Sõidame läbi luikede linna Gulbene ja Aluksne kodu poole.

Bussiteenust osutas firma BUSTRIP ning meiega sõitis kaasa giid-reisijuht Arne Timm.

Foto: erakogu

Kurtna Kool pälvis rahvusvahelise keskkonnatunnustuse

ANNIKA KUBJA | kommunikatsioonijuht

Kurtna Koolile omistati rahvusvaheline keskkonnamärgis „Roheline lipp“, mis anti üle Rohelise kooli programmi aasta-konverentsil.

Programm ühendab õppeasutusi, kes väärtustavad elurikkust, õuesõpet, jäätmete vähendamist ning keskkonnahoidlike harjumuste kujundamist. Rohelise lipu tunnustus kinnitab, et kestlik mõtteviis ja looduslähedane õpe on Kurtna Kooli igapäevase õppetöö loomulik osa.

Kurtna Kooli igapäevaelu on tihedalt seotud ümbritseva loodusega. Metsad ja järved pakuvad võimalusi õppetöö viimiseks klassiruumist välja. Näiteks kooli oma mesila ja aiamaa ning nendega seotud praktilised tegevused toovad lapsed loodusele lähemale ning õpetavad märkama ja väärtustama elurikkust.

Kurtna Kooli direktoril Timo Nikitinil jätkub tänusõnu kogu kooliperele: „Roheline lipp on tunnustus kõigile, kes

Fotol vasakult: õpetajad Kairi Nõukas, Triin Tubala, Kadi Sihv ja koolijuht Timo Nikitin

Foto: Annika Kubja

on Rohelise kooli programmi oma panuse andnud. Kaasatud on olnud nii kooli- kui lasteaiapäetajad, õpilased, lasteaialapsed ja lapsevanemad. Suur-suur tänu õpetaja

Kairi Nõukasele, kelle eestvedamisel alustasime programmiga liitumist, ning õpetaja Kadi Sihvile, kes juhhib praegu meie rohetiimi. Jätkame head tööd.“

Terake ja tema sõbrad said endale nimed

Õppejuhid SUUSI ROHTLA ja KÄTLIN GYARMATI

Laps on oma loomult uudishimulik ja Terakeses toetame seda igakülgsest, sest just nii ta õpib. Igas lapses on peidus avastaja ja katsetaja. Me õpime koos ja märkame üksteist. Me suhtleme avatult ja usaldavalt. Me tunnustame ja toetame üksteist, et koos raskustega toime tulla. Me pakume kaasagset õpet ja mitmekülgset õpikeskkonda, mis aitab lastel tulevikuks valmistuda. Me kaasame kõiki otsuste tegemisse ja kuulame igauht.

Saku lasteaed Terake tähistas sel aastal uhkuse ja tänutundega 80. sünnipäeva. Läbi kõigi nende aastate on lasteaed olnud töökohaks paljudele suure südamega pedagoogidele ning õpi- ja mängumaaks lausa 79-le lennule. See maja on näinud ja kuulnud palju: naerukilkeid ja nutunuukseid, küsimusi ja vastuseid, mängurõõmu ja töötuhinat ning olnud tunnistajaks pisikeste Terakeste suurtele unistustele.

Kuid nii nagu meid ümbritsev maailm on pidevas muutumises, vajas muutust ka lasteaed. Aasta 2025 oli Terakese lasteaia jaoks märgiline, tuues kaasa uued tuuled. Koostöös Peakontori OÜ-ga valmis Terakese uus identiteet, tunnustegelane ja lisaks veel neli toredat sõpra. Terake ja tema sõbrad on joonistatud tegelased, kes lisavad mängurõõmu ja lapselikkust, tekitavad äratundmist ja empaatiat. Samuti kannavad kõik tegelased endas lasteaia lugu ja väärtusi.

Koos tunnusraafikaga ja uue identiteediga sündis ja rullus meie ees lahti ka Terakese lugu.

Laste nõukogu parimate nimede üle aru pidamas

Fotod: erakogu

Terake, kelle hinges idanes seiklusejõu, tundis igal hommikul uudishimu kutset. Ta tõttas ümbrust avastama, sest õppimine oli talle kui rõõmutoov tants. Terakeses elas leiu-taja. Ta uuris saladusi ja katsetas, et mõista asjade olemust. Loovus juhtis teda, ta uskus oma võimetesse. Tal oli palju sõpru, kellega koos õppida ja avastada. Koostegemine oli neile loomulik, nad märkasid ja toetasid üksteist. Nende sõprus ühendas südameid. Kui keegi kurvastas, olid teised toeks. Nad teadsid, et koos ületavad nad kõik raskused. Terake ja ta sõbrad tahtsid omandada palju erinevaid oskusi. Nad kutsusid kaasa kõik, kes soovisid õppida, kuulasid igauhte arvamust ja tegutsesid ühiselt. Nende õppimine oli kui värviline aed, kus kasvasid teadmised ja oskused. Nad

muutsid õppimise lõbusaks ja ehitasid koos kindla tee tulevikku. Kui Terake ja sõbrad olid valmis, asusid nad teele silmapiiri poole, uued seiklused ees. Nad teadsid, et tänu uudishimule, loovusele ja sõprusele on kõik võimalik.

Sellise kauni muinasloo saatel heisati lasteaia 79. sünnipäeva puhul uhkusega uue sümboolikaga lipp ning Terakese ajaloo järgmine ajajärk võis alata. Kaidi Künnapuu osavate käte abil valmisid vahvad tegelaskujud ka peamaja fuajesse. Lasteaed oli uhke oma uue identiteedi üle, kuid midagi oli siiski puudu. Nimelt Terakese tegelaskujul ja tema sõpradel polnud nimesid. Lasteaia juubeli raames otsustati viimane lünk täita ja korraldati suurejooneline nimekonkurss.

Koostöö põhimõttel tegutsemine on Terakese lasteaia jaoks väga oluline, seega said konkursil osaleda kõik lapsed ja lapsevanemad. Rühmadesse ilmusid plakatid Terakese ja tema sõprade piltide ning iseloomustustega, samuti postkastid eriti salajase hääletuse tarvis. Kokku laekus nimekonkursile ligikaudu 500 nimepakumist. Esmase valiku tegi lasteaia töögrupp, kuid juba algul oli selge, et lõpp-sõna peab jääma lastele. Nii kutsutigi 5. juunil Terakese pargimajja kokku selle õppeaasta viimane Laste Nõukogu ning elava arutelu käigus ja ausa hääletamise teel said Terake ja tema sõbrad endale järgmised nimed: Helliik, Tupsu, Krapsik, Triksu ja Jumbu.

Olgu meis kõigis alati killuke fantaasiat, mängulusti ja lapsemeelsust!

Kaidi Künnapuu koos Tupsu, Helliiku ja Krapsikuga

Lastekaitsepäev Kajamaa Koolis möödus tegusalt ja rõõmsalt

AIGI KASEMAA | huvijuht

1. juunil tähistati Kajamaa Koolis lastekaitsepäeva. Sel päeval tavapäraseid õppetunde ei toimunud – kogu koolipäev oli pühendatud ühistegevustele, loovusele ning rõõmsatele elamustele.

1.–5. klassi õpilased kogunesid teise korruse aulasse loovaks tegutsemiseks. Lapsed meisterdasid Hama-pärlitest ja tegid käekette, joonistasid ja värvisid ning panid proovile oma nutikuse nuputamises ülesannete lahendamisel. Suurt elevust tekitasid glitter-tätoveeringute tegija ning värvikirevate õhupallifiguuride meister, kelle tulek oli lastele üllatuseks.

6.–9. klassi õpilased tegutsesid võimlas rekordipäeva töötoas. Prooviti mitmeid põnevaid ja kohati ka humoorikaid väljakutseid, mis nõudsid nii osavust, kiirust kui ka nutikust. Iga ala lõppedes selgitati välja parim ehk „rekordiomanik“, mis lisas võistlusmomenti. Lõpus toimus tublimate autasustamine, pakkudes osalejatele palju rõõmu ja tunnustust tehtud pingutuste eest. Töötuba viisid läbi SG mängujuhtide ringi õpilased.

Eriti meelde jääv oli kooli ees toimunud eriprogramm, kus külalisteks olid Kassi Auto Racing Team ja krossisõitja Gert Krestinov. Õpilased said tutvuda krossirataste ja sõiduvarustusega, istuda ratas-tele, teha pilte ning küsida autogramme. Kassi Auto Racing Team loosis välja oma logoga T-särke, jagas meeneid ja komme.

Päev pakkus igale õpilasele midagi erilist ja meelde jäävat ning kinnitas, kui oluline on lastekaitsepäeva tähistamine.

Suur tänu kõigile toetajatele ja abilis-tele: Veera Sepp ja Kajamaa küla elanikud, Kassi Auto Racing Team ja Gert Krestinov ning SG mängujuhtide ringi õpilased.

Fotod: Aigi Kasemaa

Suvi täis seiklusi, uusi kogemusi ja põnevaid kohtumisi

Tiina-Riin Uulma | Saku Valla Noortekeskuse noorteinfo- ja projektijuht

Saku Valla Noortekeskusel seisab ees tegus ja meeleolukas suvi. Ka sel aastal ootab noori ees koguni kolm õpilasmaleva vahetust – kaks tavapärast malevahetust ning üks erilisem vahetus koostöös riigikaitse metsalaagriga. Saku Õpilasmalevas saavad noored anda oma panuse koduvalla heakorda, omandada väärtuslikke töökogemusi ning veeta aega eakaaslastega. Mitme tööpäeva lõpus ootavad malevlasi ka lõbusad järeltegevused.

Noorematele vallakodanikele on suveks planeeritud Saku ja Kiisa päevalaagrid 7–9-aastastele ning Saku seikluslaager 10–13-aastastele noortele. Rahvusvahelisi kogemusi pakub Ylöjärvi-Saku suvelaager 13–16-aastastele noortele, kus saab sõpru leida ka väljastpoolt Eestit. Kõikides laagrites jagub vanusele vastavaid harivaid, aktiivseid ja meeleolukaid tegevusi. Noori juhendavad kvalifitseeritud noorsootöötajad, kelle eesmärk on pakkuda turvalist, arendavat ja meelde jäävat suve.

Sügis toob kaasa kauaoodatud sündmuse – septembris avame uue noortekeskuse maja aadressil Uus-Saku 3a. Uued ruumid loovad veel paremaid võimalusi noortele vaba aja veetmiseks, õppimiseks ja oma ideede elluviimiseks. Loomulikult ei jää avamine tähistamata ning noortekeskuse meeskond korraldab selle puhul ka vahva avapeo.

Koos uue kooliaasta algusega naaseb 1. septembril ka traditsiooniline Koolialguse Festival, seekord veidi

uundatud formaadis. Täpsemat infot jagame juba enne sügist.

Kevadel täienes meie meeskond. Noortekeskusega liitus noorsootöötaja Õnneliis Salus. Tema kohta saab lähemalt lugeda meie sotsiaalmeediast, kuid juba praegu võib öelda, et Õnneliisi mitmekülgsete hobide hulka kuuluvad fotograafia, kokkamine, raamatute lugemine ja reisimine.

Kohtume suvel malevas, laagrites ja sügisel juba uues noortekeskuses!

Noortekeskuse korraldatud lastekaitsepäev

Foto: Eliise Lepp

Lustikate esimene kontsertreis välismaale

Lustikate tantsurühm

Mai lõpp oli Lustikate tantsurühmale toimekas. Ette võeti üle 400 kilomeetri pikkune teekond Lätti ja sõideti külla Saku valla sõprusomavalitsusse Kandavasse. Ühtlasi oli see Lustikate esimene kontsertreis Eestist välja.

Kandava on Riias 90 kilomeetri kaugusel ja asub Tukumsi piirkonnas. Seal on veidi üle 3000 elaniku. Meid tervitas Kandava linna ning valla haldusüksuse juht Jānis Mazitāns koos Saku vallavanem Marti Rehemaaga. Jānis tänas külla tulemast ning tõi tantsulastele kingituseks suure kringli. Marti soovis edu esinemiseks.

Tegemist on armsa väikese linnakesega, kus traditsiooniliselt peetakse mai lõpus suurt festivali. Lustikad andsid kaks kontserti, lisaks osalesime rongkäigus ning saime pealtvaatajatena näha piirkonna suurt ja ilusat tantsupidu. Uudistasime põnevusega Läti rahvarõivaid ja rahvatantse. Oli aega nautida ka

festivalimelu, käsitöölaata ja linnas jalutada. Ilm oli suviselt soe ja päikeseline.

Kõigil oli kahju koduteele asuda ja kõik kinnitasid, et soovivad kunagi kindlasti tagasi minna.

Tagasiteel külastasime Rakši Zood, kus saime loomi vaadata ja toita.

Täname toetuse eest Saku valda ja Kandava linna!

Foto: Kairi Koolme

Nõel, niit ja natuke võlukunsti – huviring, kust ei taheta koju minna

VEERA SEPP | huviringi juhendaja

Kajamaa Koolis tegutseb üks eriline huviring „Taaskasutus ja loov õmblemine“, mis on saanud laste tõeliseks lemmikuks.

Kui tavaliselt peab õpetaja tunni lõpus lapsi koju suunama, siis meil juhtub sageli vastupidi – lapsed ei taha kuidagi lõpetada. Mõni töö vajab veel viimast pistekest, keegi tahab näidata just valminud kotti, keegi uurib elevusega, mida järgmisel korral tehakse. Tihti astuvad uudishimulikult läbi ka õpetajad, kes tahavad näha, mida põnevat seekord tehakse, ning nii mõnigi neist proovib lõpuks isegi midagi luua.

Huviring tegutseb teist aastat ning sel aastal osutus huvi oodatust isegi suuremaks. Lapsed tulid rõõmuga ja osalesid aktiivselt.

Vanad riided, kangajäädid, naharibad, klaas- või plekkpurgid saavad ringis uue elu. Lapsed õpivad kasutama õmblusmasinat, tutvuvad õmblustehnikatega ning valmistavad päris oma kätega kotte, padjakatteid, kuumaaluseid, käevõrusid ja palju muud. Need ei ole lihtsalt esemed, vaid väikesed saavutused, mille üle uhkust tunda ja mis panevad laste silmad särama.

Isetehtud padi on rohkem kui lihtsalt mõnus peaalune

Foto: erakogu

Lisaks käeliste oskuste arendamisele õpetab huviring seda, kuidas märgata ilu vanades asjades, teha keskkonnasõbralikke valikuid ning uskuda oma loovusesse. Samuti õpitakse koostööd, ideede jagamist ja üksteise toetamist.

Mõnikord juhtub siin lausa väike ime – vanast särgist saab uus kott, kangajäädist sünnib mänguasi ning laps, kes alguses ei julgenud õmblusmasinat puudutada, näitab mõne kuu pärast teistele, kuidas niiti õigesti masinasse panna.

Lapsed õpetavad mulle iga kord, et kõige tähtsam ei ole täiuslik õmblus, vaid rõõm ise tegemisest – ja et vahel sünnivad kõige ägedamad ideed just siis, kui niidid lähevad sassi ning keegi ütleb: „Teeme hoopis teistmoodi!“

Huviring jätkub sügisel ning lapsed ootavad seda juba väga. Plaanis on veel rohkem loomingulisi projekte, uusi oskusi ja rõõmsaid koostegemise hetki. Vahel piisab ühest nõelast, natukesest niidist ja heast ideest, et luua midagi palju enam kui lihtsalt käsitööse.

Spordikeskus vahetab maikuise võistlusvaimu mõnusalt suvise kulgemise vastu

KRISTJAN PUUSTUSMAA | #sakuliigub projektijuht

Kevad oli Saku Spordikeskuse jaoks põnevalt võistlusvaimu ja särtsu täis. Aprillis toimus üle valla #sakuliigub sammuvõistlus ja maikuu Saku Sõnumites saime aimu sellest, kes on see alailma kõndiv Saku mees Valju Olland. Tema järgi võib lausa kella õigeks panna. On muljet avaldav, et vaid üks sihikindel eesmärk võib inimese viia teekonnale, kust enam võib olla maha ei saa või ei tahagi saada. Ligikaudu 1300 kilomeetri läbimine kuus ajaks ilmselt juhtme kokku igal tavalisel sammuvõistlusel osalejale. Mis mõttes üks mees lihtsalt jalutab? Aga põnev lugu, mida Valju enda kohta rääkis, aitab aru saada eesmärgistamisest. Taolisi eesmärke ei sea kellelegi ükski treener ega kulukas „elustiili parandaja“. Selline eesmärk on üks nendest päris-päris asjadest, mida inimene peab endale ise seadma.

Mais toimus Tallinna mnt 10 staadionil laste kergejõustikuvõistlus Saku Kevad. Seekordne mõõduvõtt oli veidi teistsugune kui varasemad. Ligi kahe tunni

jooksul võistlesid aastatel 2015-2016 ja 2017-2018 sündinud lapsed neljal lihtsal alal, millega saab hakkama iga laps, kes vähegi hüpata ja joosta suudab.

Kokku tuli staadionile 27 tüdrukut ja 39 poissi. Kusjuures huvitav on see, et lapsed tulevad võistleva ise. Üldistades võin öelda, et enamikul osalejatest seekord vanemaid kaasas ei olnud. Kaasaelajad olid peamiselt sõbrad. Aga see on superhea, et lapsed on taolise sportimisviisi enda jaoks mänguks teinud ja tulevad suurima heameelega võistleva teadmise, et kaasas olev sõber on jooksus või vileoda viskes võib-olla palju parem.

Võistluse tulemusi saab vaadata Saku Valla Spordikeskuse Facebooki lehelt.

Siinkohal on paslik kohalikel ettevõtetal mõtiskleda, kas spordi toetamine on toetajale ainult kulu või hoopis võimalus. Saku Valla Spordikeskus on väga tänulik meie püsitoetajatele ja vabatahtlikele, kes aitavad ägedaid üritusi korraldada. Käimasoleval hooajal on Saku Õlletehas

meid palju toetanud ja üllatanud ka uute brändidega, mis annavad värskendavat vaheldust tavalisele veele. Suur tänu!

Meil on pidurid maas ja kulgeme rõõmsalt suve poole. Muide, kes veel ei tea, siis enamik spordikeskuse siseruumidest lähevad juulist hooldusesse ja töötajad puhkama, nii et enne kui ukse taha tulla, tasub üle kontrollida, kas me oleme ikka avatud.

Välirajatised on avatud ning #sakuliigub projekt toob suveks mitmeid toredaid matku, kuhu ka kaugelt külla tulnud sugulasi tuua saab.

5. juulil toimub Sakus orienteerumisvõistlus, mida ei pea ilmtingimata enda jaoks võistluseks tegema. Võib ka lihtsalt kohale tulla, rajad läbi teha ja suvest rõõmu tunda. Aga see, kes sporti tahab teha, paneb ikka täiega ja las tolmu lendab! Kes ikka veel vabandusi otsib, sellel tasub Valju artikkel eelmisest lehest uuesti läbi lugeda ja seada endale mõni päris eesmärk.

Olgem terved ja toredat suve!

Fotod: Kristjan Puustusmaa

Ujumistund ei ole lihtsalt trenn, vaid turvatunde ja enesekindluse kasvatamine

MERILIN PIIRSALU | toimetaja

Ujumisoskus on eluks vajalik oskus, mis annab lapsele vees rohkem kindlust ja aitab ennetada ohtlikke olukordi. Sakus ujumistunde korraldava Ujur MTÜ ujumistreener Liisi Noode räägib, kuidas toetada last, kes vett pelgab, miks mäng on ujumistunnis oluline õppimise osa ning mida peaksid pered suvel veekogu ääres alati meeles pidama.

Kuidas sa ujumise ja ujumise õpetamiseni jõudsid?

Pärast algkooli läksin õppima linnakooli, kus oli bassein. Kuna ma veel ujuda ei osanud, läksin suure elevusega ujumistrenni. Ujumine hakkas mulle kohe meeldima ja õnneks sain selle kiiresti selgeks.

Täiskasvanuna tekkis mõte, et ujumistreenerina töötamine võiks olla põnev, ning läbisin koolituse. Seejärel avanes võimalus alustada ühes klubis stipendiumilepinguga kogenud treeneri kõrval.

Laste ja noortega olen töötanud juba keskkooliajast alates, kui olin kooli kõrvalt lapsehoidja. Hiljem lisandusid laagrikasvataja ja maleva rühmajuhli rollid. Ujumistreenerina on mul kogemust 14 aastat ning peagi täitub 11 aastat ka riiklikul tasandil noortevaldkonna arendamise ja noorte elu paremaks muutmise nimel töötamisest.

Mis sulle oma töös kõige enam meeldib?

Mulle meeldib laste ja noorte vahetu olek, võimalus toetada ja näha nende arengut ning õppida ja areneda koos nendega. Ujumistreeneritena ei õpeta me lapsi ja noori lihtsalt ujuma – läbi noorsootöö kujundame ka nende teadmisi, oskusi ja hoiakuid.

Mis vanuses ja millise tasemega lapsed saavad teie trennidest liituda?

Meie ujumistrennides osalevad enamasti 5–19-aastased lapsed ja noored väga erinevate oskuste ja kogemustega. Sobiva grupi määrame vanuse, ujumisoskuse ja enesekindluse järgi, et igaüks saaks õppida endale sobivas tempos ja toetavas keskkonnas.

Meie trennid on avatud kõigile lastele, sealhulgas neile, kellel võib tavapärasest

Liisi Noode on ujumistreener olnud 14 aastat
Foto: erakogu

suuremates rühmades olla keerulisem keskenduda või tähelepanu hoida. Ühes tunnis osaleb üldjuhul 4–8 last või noort ning võistluselemente on programmis minimaalselt. Nii saame pöörata rohkem individuaalset tähelepanu iga lapse arengule, turvatundele ja positiivsele kogemusele vees.

Kuidas näeb välja üks tavaline ujumistund teie trennis?

Ujumistund algab kogunemisega, kus tugiisik-abitreener lapsed vastu võtab. Kuna lapsed jõuavad basseini äärde veidi erinevatel aegadel, suunab tugiisik saabu- jad esmalt kaldal tegutsema. Selleks kasutame näiteks mõttemänge, mida saab teha koos teiste laste või juhendajaga. Vahel alustame trenni ka päeva teemaga seotud mõtete kogumisega tahvlile või eelmise nädala kogemuste jagamisega.

Seejärel teeme kaldal soojenduse või õpime uut tehnikat ning jätkame basseini veesoojendusega. Edasi keskendume kindlate oskuste õppimisele või tehnika arendamisele erinevate harjutuste kaudu. Enamasti lõpetame tunni ühise mänguga.

Kui palju on tunnis mängu ja kui palju ujumistehnika õppimist?

Ujumistund on tervik ning väga harva on mäng lihtsalt mäng. Enamasti aitab see omandada või lihvida mõnda oskust või arendada näiteks meeskonnatööd.

Laste ja noorte ühed lemmikud on kullimängud. Ujumises kaasneb sellega näiteks ka sukeldumine, mis tuleb enne selgeks saada, samuti kiirus ja tehnika.

Kui mõelda klassikalises mõttes ujumistehnikale, siis tegeleme ka sellega igas tunnis.

Kuidas aidata last, kes vett kardab või basseini minekut pelgab?

Kõige olulisem on last mõista ja kinnitada, et hirm on täiesti normaalne. Inimene, kes veel ujuda ei oska, peakski vee suhtes teataval määral ettevaatlik olema.

Oma trennides olen selliste lastega alguses kindlasti vees kaasas. Esmalt tutvume basseini sügavusega ning määrame lapse pikkuse ja julguse järgi ala, kus ta esialgu ujuma hakkab. Jalad peavad ulatuma põhja ja suu jääma vee peale. Märgive selle ala basseinis nuudliga ära ning alguses toimubki trenn selles tsoonis.

Ujumise algõpetuse metoodikas on palju veega kohanemise harjutusi, mis võivad kõrvaltvaatajale tunduda mänguna, kuid sisaldavad tegelikult olulisi kohanemise elemente. Näiteks „näo pesemine“ veega päris algajatele või „pesumasina mäng“ juba julgematele. Samm-sammult julgevad lapsed lõpuks pea vee alla panna ja hiljem ka mõne eseme basseini põhjast ära tuua.

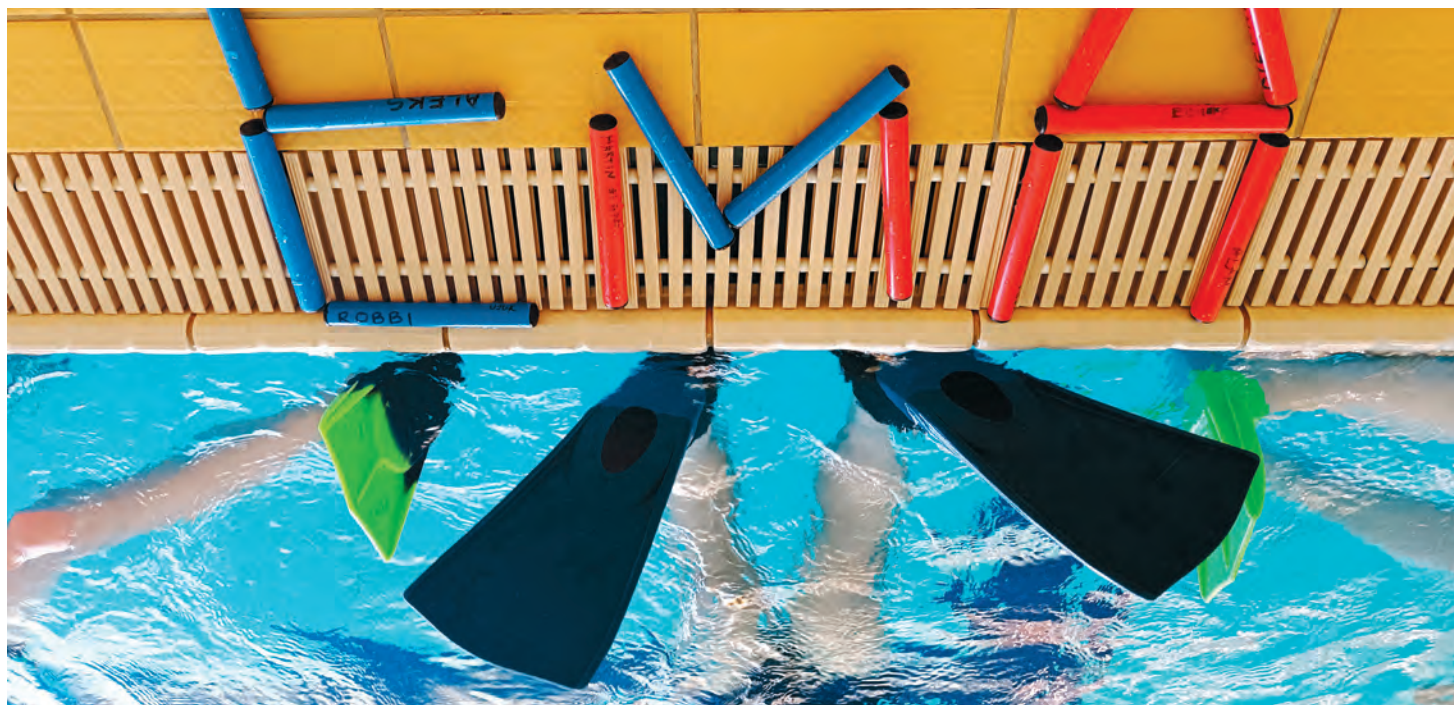
Kui laps ei söanda kohe vette minna, võib ta alguses basseini ääres istuda. Samuti palume vähemalt esimeses trennis lapsevanemal kohal olla.

Kõige olulisem on teada, et sundimine õppimise juures kindlasti ei aita.

Miks võiks valida lapsele just ujumise huviringi?

Ujumisega tegelemisel on mitmeid kasulikke külgi. Ujumisoskus on üks eluks vajalik oskus ennekõike veekogu ääres ja vees olevate ohtude ennetamiseks – olukorras, kus inimene satub vees hätta, võib see elu päästa. Laste ujumisoskuse parandamine on oluline meede uppumise vältimiseks. Seega soovime ujuma õppida juba varases eas.

Lisaks mõjub ujumine väga hästi nii vaimsele kui füüsilisele tervisele ning sobib

Ujumistundides õpitakse uusi oskusi sageli mänguliselt

Foto: Kairit Noode

igas vanuses inimestele. Ujumine on üks väheseid spordialasid, mis kaasab kogu keha. Kuna vees liikumine on liigestele õrn, sobib ujumine ka neile, kellele muud spordialad on liiga koormavad.

Ujumisoskuse omandamine avardab ka teiste veespordi spordialade valimise võimalusi nagu näiteks sukeldumine, purjetamine, surfamine või triatlon.

Muidugi on laste ja noorte ujuma õpetamine hea võimalus toetada positiivsete liikumisharjumuste kujunemist. Lisaks saab ujumistundides tutvuda teiste lastega ja arendada sotsiaalseid oskusi.

Kas ujumine sobib ka lapsele, kes ei pea end väga sportlikuks või kellele võistlussport ei meeldi?

Jah, ujumine sobib enamikele lastele. Tuleb lihtsalt leida klubi või rühm, mis ei ole suunatud võistlusspordile. Seda võib julgelt spordiklubidelt uurida.

Kui kiiresti võib laps ujumistunnis areneda ja millest areng sõltub?

Iga lapse areng on individuaalne. Kiiremini areneb laps tavaliselt siis, kui ta käib trennis regulaarselt. Hea oleks, kui laps saab trennis käia nädalas mitu korda, kuid kindlasti mitte liiga tihti, sest see võib omakorda põhjustada ülekoormust.

Suurepärane oleks, kui laps saaks lisaks trennile vees aega veeta koos perega. Lastele meeldib väga näidata, mida nad oskavad ning ühine vees mängimine ja

hüppamine aitab kinnistada trennis õpitud oskusi ning luua positiivseid seoseid.

Suvel käiakse palju rannas. Kui lapsevanem tahaks sel suvel enda last ise ujuma õpetada või tema ujumisostust edasi arendada, siis millest alustada ja milliseid harjutusi võiks teha?

Mina pean oluliseks, et lapsed saaksid suvel korralikult puhata. Seega oskuste sihipärase arendamisega võivad nad julgelt jätkata alles sügisel. Senise kogemuse põhjal ei kaota enamik lapsi suve jooksul varasemalt omandatud.

Lapsevanem saab aga vees lõbusalt aega veetes toetada last näiteks mängides vee peal koos „tähte“ või proovides mõnda eset vee põhjast ära tuua. Juba lihtsalt veekeskkonnas olemine ja seal koos liikumine arendab veetunnetust. Edasijõudnumad võivad proovida ühiselt näiteks mõne vahemaa läbimist. Kõige olulisem on alati tagada lapse ohutus.

Mille poolest erineb järves, meres või jões ujumine basseinis ujumisest?

Iga hooaja lõpus pühendame terve kuu sellele, et valmistuda väliveekogudes ohutult ujumiseks. Tuletame lastega koos meelde, et väliveekogud erinevad basseinist väga palju.

Näiteks võivad veekogude kaldad olla ebahürtlased ja järsult sügavaks minna, jõgedes võib olla tugev vool ning meres suured lained. Tegelikult võivad lained,

vool või muud ootamatud tingimused esineda kõigis väliveekogudes. Lisaks ei pruugi me teada, mis asub vee põhjas, mistõttu tuleb enne vette hüppamist alati veenduda, mis hüppekoha all parajasti on.

Bassein muutub lastele üsna kiiresti tuttavaks ning selle tingimused on enamasti iga kord sarnased. Väliveekogud võivad aga ootamatult muutuda.

Milliseid ohutusreegleid peaksid lapsed ja vanemad alati veekogu ääres meeles pidama?

Paneme lapsevanematele enne suve südamele, et lapsed ei tohi kunagi olla veekogu ääres üksi – see kehtib ka suuremate või ujuda oskavate laste puhul. Lapsevanem saab veekogu ääres seada ohutud piirid, sealhulgas kauguse ja sügavuse, ning laps saab nende piiride sees lapsevanema järelevalve all suve nautida ning oma oskusi kinnistada ja arendada.

Veeohutuse teemat saab lastega ka kodus põnevalt käsitleda. Näiteks päästameti veebisaidil on toredaid eri vanuserühmadele mõeldud juhiseid ja mängu: www.rescue.ee/et/juhend/i-kooliaste/veeohutus. Pärast ohutult veedetud lõbusat suve on sügisel jälle tore naasta basseini trennidesse oma suvel omandatud oskusi näitama.

Sel hooajal sai Ujur MTÜ toetust projektile „Mängulisel ujumistunnid Sakus“ Saku valla huvitegevuse mitmekesistamiseks.

Head tulemused 3×3 korvpalliturniirilt

MERILIN PIIRVALU | toimetaja

Eesti Koolisportdiliidu Sportland 3×3 sarja finaaltorniirile Tartu Ülikooli spordihoones registreerus tänava rekordi- line arv võistkondi – osalema tuli lausa 104 tiimi.

Saku Gümnaasiumi esindasid 4.–5. klassi, 6.–7. klassi ja 8.–9. klassi tüdrukute võistkonnad. Kohad teeniti tänu Harjumaa koolide võistlusel kahe tugevama hulka pääsemise eest.

Sportland 3×3 sarjas saavutas 4.–5. klassi tüdrukute tiim väga tubli kolmanda koha. Poolfinaalis tuli napp 9:10 kaotus Tallinna Linnamäe Vene Lütseumi vastu, aga pronksimängus saadi jagu Narva Keeltelütseumist tulemusena 6:5. Teise koha sai Rapla Kesklinna Kool. Saku Gümnaasiumi võistkonda kuulusid Noora Piirsoo, Emili Stroo, Marleen Kõllamets ja Kirtel Müür.

Saku tüdrukute võidukas naiskond koos juhendaja Märt Raamiga Foto: erakogu

Super tulemuse tegi meie kooli 6.–7. klassi võistkond, kes saavutas esimese koha. Poolfinaalis alistasid Saku tüdrukud lisaajal Tallinna Õismäe Vene Lütseumi 14:13. Finaalis oldi paremad Tallinna Linnamäe Vene Lütseumist seisuga 12:7. Koosseisu kuulusid Mirtel Jurin, Nora Talijärv, Vanessa Noormets ja Rosanna Kruustük.

8.–9. klassi tüdrukud piirdusid veerandfinaaliga ning jäid jagama 5.–8. kohta. Võistkonnas mängisid Hannele Pärn, Sigrit Pärn, Ketlin Niinepuu ja Lotta-Lisette Kasela.

Õpetajana oli kaasas Märt Raam, kes on ka Saku Korvpalliklubi treener.

Suur tänu Saku KK treener Eliise Pajumetsale, kelle käe all tüdrukud treenivad. Palju, palju õnne tüdrukutele! Saku on korvpalli vald.

Saku Sporting võitis Eesti karika

MERILIN PIIRVALU | toimetaja

Saku Sportingu naiskond tuli teist korda klubi ajaloos jalgpallis Eesti karikavõitjaks, kui alistas Pärnu Rannastaadionil peetud finaalis Paide Linnanaiskonna 4:1. Soccer.net.ee vahendab, et kohtumine algas Sakule keeruliselt, sest Paide asus juba kolmandal minutil Renate-Ly Mehevetša väravast juhtima.

Saku ei lasknud kiirel kaotusseisul end kõigutada ning võttis mängu järjest enam enda kontrolli alla. 21. minutil viigistas

Emma Treiberg ning 33. minutil viis ta Saku 2:1 juhtima. Teise poolaja alguses suures edu Katriin Saulus ning lisaminutitel vormistas lõppseisu kapten Grete Daut.

Saku peatreener Merily Toom kiitis Soccer.netile oma naiskonna ründemängu. „Meil õnnestus ründamine ideaalilähedaselt. Paidel oli väga häid võimalusi, aga meie kaitsesime hästi ja võib-olla seetõttu ei läinud neil pallid ka sisse,“ arvas ta. Treener tõdes, et tal on hea meel, kui

võistkonnas on sedavõrd meisterlik ründaja nagu Treiberg. „Kõike ei saa ühele mängijale kaela riputada. Eeltöö oli ülioluline. Aga Emma suudab väga mitme kaitsja vastu võimalusi luua ja neid realiseerida. Ta on väga võimas ründaja. On hea meel, kui meie satsis on üks Eesti parimaid ründajaid.“

Saku Sportingul on käimas edukas hooaeg – tänava on võidetud juba nii Superkarikas kui ka Eesti karikas.

Foto: Liisi Troska / jalgpall.ee

HARJU XXXI MAAKAITSEPÄEV

23. juunil 2026
Tabasalus Tui pargis

22. JUUNIL LOO ALEVIKUS
XX.XX Võidutamme istutamise tseremoonia
Vabaduse hies, Loo alevikus

23. JUUNIL TABASALUS
10.00 Pärgade asetamine Rannamõisa kalmistul

TABASALUS TUI PARGIS

12.00 Avasõnad vallavanem Katrin Krause
12.05 Demoesinemised
Kaitseliidu Harju Maleva Harku malevkond
Frontline Eesti – nädislahing
PPA esinemine – märul ja koerad

13.40 Tabasalu Muusika- ja Kunstikooli puhkpilliorkester
14.00 Frontline ajalooliste kostüümide esitus
14.30 Harku valla lauljad ja tantsijad
15.30 Võidutule üleandmine Harjumaa omavalitsustele

Õritus on tasuta!

SAKUVALLA SPORDIKESKUS
#SAKULIIGUB

Suvine päikeseloojangu rattamatk

Matk algab 2.07.2026 kell 21.00
Saku Spordikeskuse parklast.
Päike loojub umbes kell 22.40

SAKU ÕLLETAHA
saku
1820

SAKUVALLA SPORDIKESKUS
#SAKULIIGUB

SAKU SEIKLUS

05.07.2026

SAKU ÕLLETAHA KÜLALISTE PARKLA
TALLINNA MAANTEE 2, SAKU

PIKK RADA
ORIENTEERUMISOSKUST JA VASTUPIDAVUST NÕUDEV
SEIKLUSLIK RADA ASULAS JA LÄHIÜMBRUSES

ÜHISSTART KELL 11.00, KONTROLLAEG 4 TUNDI (15.00)

KAKS ETAPPI, 80+ KONTROLLPUNKTI

9 KM + 30 KM

LÜHIKE LINNASEIKLUS
MÕNUS JA LIHTNE ORIENTEERUMINE ASULAS JA PARKIDES,
SOBIB LÄBIDA LASTEGA NING JALGRATASTEGA

STARTIDA SAAB 11.30 - 13.00, KONTROLLAEG 2 TUNDI

7 KM

KÕIGI OSALEJATE VAHEL LOOSITAKSE VÄLJA ERINEVAID
AUHINDU. FINIŠIS KOSUTAV JOOK JA SNÄKID

LISAINFO / REGISTREERIMINE
EVENTS.ADDRESS.EE JA FACEBOOKIS

SAKU ÕLLETAHA
saku
1820

GPS JÄLGIMINE JA AJAVÖTT
SPORTREC

KAARDID TRÜKIB
PRINTCENTER

Kiisa kutsub

PIKALAUAPIKNIKULE!

Üks pikk laud... palju häid inimesi... mõnus suvepäev! ♥

SAKU VALD
160
AASTAT
KOOS!

25. JUULIL
KELL 12.00-16.00
KIISA TALUTURUPLATSIL

HAARA KAASA OMA
PIKNIKUKORV
LEMMIKAMPSUDEGA
ja vali endale sobiv koht
pika laua ääres.

KUI ISE TOITU KAASA
VÕTTA EI SOOVI,
saab kohapeal nautida nii
soolaseid kui ka magusaid
hõrgutisi.

SOOVIJATEL ON
VÕIMALIK KA
LAUD ETTE
BRONEERIDA.

OOTAME OSALEMA
KA KODUKOHVIKUID!
Kuna tänavu Kiisa Kohvikutepäeva
ei toimu, on hea võimalus oma
kodukohvik Pikalauapiknikul avada.
Huvi korral anna korraldajatele teada.

KOGUNI
160 MEETRIT
ÜHIST PIKNIKULAUDA!

*
LASTELE
KOHAPEAL
TEGELUSLAUD

MTÜ KODUKOHT KIISA
KONTAKT: kiisaatevik@gmail.com

KUHU MINNA JUUNIS JA JUULIS

- ✦ Kuni 30. juunini on avatud Anne Aaspõllu fotonäitus „Rabahingus“ Saku raamatukogus.
- ✦ 18.06 kell 18.30 MO:JO After Hours Detektiivõhtu – MO:JO Studio muutub üheks õhtuks uurimisbürooks, kus ootab ees salapärane juhtum, kahtlusalused, tõendid ja küsimused. Studio asub Kurtna tee 33, Kurtna. Rohkem infot MO:JO Studio Facebooki lehel.
- ✦ 19.06 kell 12 Saku Gümnaasiumi 48. lennu lõpuaktus, Teaduse 1 õuel.
- ✦ 20.06 kell 18.45 Saku valla jaanituli, Rehe Küüni juures. Esinevad Synne Valtri Bänd, Ska Faktor ja Puhkpilliorkester Saku. Õhtujuht Sven Sumberg. Peole saab Sakust ka bussiga: kell 18.30 Teaduse 1 parkla-Selveri Kingu-Rehe Küün ning tagasi kell 22.15 Rehe küün-Kingu-Teaduse 1.
- ✦ 2.07 kell 21 Suvine päikeseloojangu rattamatk, algus Saku Valla Spordikeskuse parklas.
- ✦ 5.07 kell 11.30–13.00 Orienteerumisvõistlus Saku Seiklus, kus valida saab pika raja või lühikese linnaseikluse. Algus Saku Õlletehase külaliste parklas, Tallinna mnt 2, Saku.
- ✦ 7.07 kell 19 Rapla Kirikumuusika festivali raames toimub Saku kirikus kontsert akordioniduo Henri Zibo ja Mikk Langepruuni esituses. Esitusele tulevad Süda, Böellmann, Bach ja teiste teosed. Lisainfo festivali kohta: raplafestival.ee.
- ✦ 25.07 kell 12–16 Pikalauapiknik Kiisa Taluturuplatsil.

Rohkem infot sündmuste kohta ja registreerimine www.sakuvallakalender.ee

A - HOONE SUVISED LAHTIOLEKUAJAD

1. - 21. juuni avatud

E - R 06.30 - 22.00

L - P 10.00 - 22.00

22. juuni avatud 6.30 - 19.00

23. - 24. juuni suletud!

25. juuni - 31. juuli ujula suletud!

25. juuni - 31. juuli jõusaal avatud

T, K, N, 16.00 - 20.00

R 10.00 - 14.00

Alates 1. augustist avatud

E - R 06.30 - 22.00

L - P 10.00 - 22.00

B - HOONE SUVISED LAHTIOLEKUAJAD

1. - 7. juuni avatud

E - R 07.30 - 22.00

L - P suletud

8. - 21. juuni avatud

E - R 10.00 - 22.00

L - P suletud

22. juuni avatud

E - R 10.00 - 19.00

23. - 24. juuni suletud!

25. juuni - 31. juuli avatud ainult laagriteks või võistlusteks.

3. - 31. august avatud

E - R 10.00 - 22.00

L - P suletud

TRAANI TEE SUVISED LAHTIOLEKUAJAD

1. - 21. juuni avatud

E - R 14.00 - 22.00

L - P suletud

22. juuni avatud

E - R 14.00 - 19.00

23. - 24. juuni suletud!

25. juuni - 31. juuli suletud

3. - 31. august avatud

E - R 10.00 - 22.00

L - P suletud

TERVISEKASSA

Kallis naine!
Palun mine
SÕELUURINGULE!

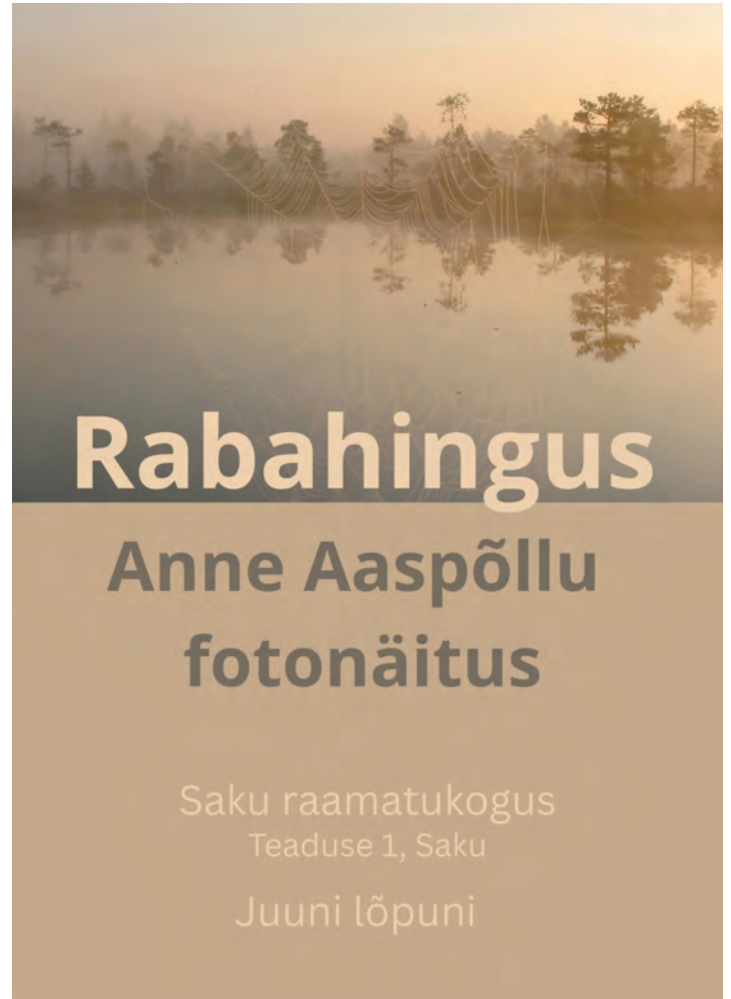
Naudingute rohke elu alus on tervis!

Epp Kärssin

sõeluuring.ee

Loo ise oma meeldetuletus
-> sõeluuring.ee

Elu on ees

Rabahingus

Anne Aaspõllu
fotonäitus

Saku raamatukogus
Teaduse 1, Saku

Juuni lõpuni

EKNK Saku Koguduse Jumalateenistused
toimuvad igal pühapäeval

Samal ajal toimub
lastele pühapäevakool.

Kell 11.00, Nurme 3a

Tere tulemast!
www.eknsaku.ee

AEG KOHTUDA
SAKU NELIPÜHI KIRIK

EESTI KRISTLIK
NELIPÜHI KIRIK

JUUNI-JUULI SAKU TOOMASE KOGUDUSES

P	21.06	kl 11	jumalateenistus
P	28.06	kl 11	jumalateenistus ilma armulauata
P	05.07	kl 11	jumalateenistus
T	07.07	kl 19	Akordioniduo Henri Zibo ja Mikk Langeproon. Kontsert Rapla kirikumuusikafestivali raames. Piletid (15/20 eurot)
P	12.07	kl 11	jumalateenistus
P	19.07	kl 11	jumalateenistus
P	26.07	kl 11	jumalateenistus

* Ülistusvõimlemine, E 18.30-19.15.

* Palvehommik kirikus, teisipäeviti kell 9.

* Vastuvõtt koguduse kantsleis ja avatud kirik: T 10-12 ja N 16-18

* Ristimiste, matuste, laulatuste ja muude kiriklike talituste kohta võtke ühendust.

* Transport kirikusse ja kodune armulaud: kui vajad abi kirikusse pääsemisel või igatsed saada osa kodus armulauast, võta ühendust koguduse õpetajaga.

Koguduse õpetaja Ariel Süvari, tel 551 5716 / ariel.suvari@eelk.ee
Saku Toomase kirik, Käuütsu 2, Saku

Koduleht: saku.eelk.ee / Facebook: EELK Saku Toomase kogudus

MÄLESTAME LAHKUNUID

LINDA SAMMALSAAR
PILVE NÄKS
HELJU JEFIMOVA
NINA SHILYAEVA
MART LOKKOTA

Mälestame kauaaegset
majaelanikku
VELLO TURU
Teaduse 15 majanaabrid

Kallis Aaron, avaldame Sulle
südamlikku kaastunnet armsa
ISA
kaotuse puhul.
Kajamaa Kooli koolipere

Mälestame kauaaegset
aktiivset liiget
AITA KÄRNERIT
ja avaldame siirast kaastunnet
omastele.
Seltsing KIKUTARO PÜ

Mälestame kauaaegset
külaelanikku
AITA KÄRNERIT
Sügav kaastunne lastele
peredega.
Kurtna külaselts

Sõber Mart!
Meis kõigis on kurbus,
kui jätab hüvasti oma armsa
ema
**LINDA
SAMMALSAAREGA**
Sel raskel hetkel toetavad Sind
Guido, Vahur, Enn ja Jaak

Kuulutused

- ▶ Väljaõppinud puulangetajad lõikavad parima hinnaga ohtlikke puid, teostame kändude freesimist. Puude üldseisundi hindamine ja konsultatsioon on tasuta. Tel 513 3458, info@ohtlikpuu.ee, www.ohtlikpuu.ee.
- ▶ Müüa lõhutud toored ja kuivad küttepuud koheletoomisega. Hall lepp, sanglepp, kask. Küttepuud võrkkotis 50l. Tel 509 9598, www.pakhalupuu.ee, e-post pakhalupuu@gmail.com.
- ▶ Arboristi teenused: (ohtlike) puude raie, hooldus- või kujundusloikus, hekkide pügamine, viljapuude hooldus, kändude freesimine. Olemas vastutuskindlustus. Marek, tel 525 1330, www.mww.ee.
- ▶ Müüa toored ja kuivad küttepuud – lepp, sanglepp, kask. Metsakuiv okaspuu. Kogus alates 7 rm, transport hinna sees. Lisainfo ja tellimine tel 5551 8498.
- ▶ Pakun korstnapühkimise teenust, korstnapühkija tase 3, eramajad. Töötan ka õhtuti ja nädalavahetusel. Alar Lanna 5353 3247, info@tuhamees.ee või läbi Messengeri.
- ▶ Ostan autosid, seisukord ei ole oluline, tel 553 1989.
- ▶ Soovin osta Laagrise/Sakku remonti vajava korteri, et mõnus kodu luua. Sobivad 2–4-toalised korterid. Kui teil on pakkuda, võtke julgelt ühendust: 5349 1403, Mart.
- ▶ Ostan kokku autosid. Sobivad igas seisukorras. Autode arvelt kustutamine. Järgi tulemine puksiiriga. Telefon 5345 1955, e-mail autosober@gmail.com. Kuulutus ei aegu.
- ▶ Kivikorstnate ehitamine, pottsepatööd, 518 8889.
- ▶ Kutselise korstnapühkija teenused, pottsepatööd. Tel 51 980 980, tulituli.ee.
- ▶ Katustetööd eterniidi ja profiiplekkidega. Puitfassaadide soojustamine ja viimistlus. Kortermaja trepikodade renoveerimine. Info@miltongrupp.ee, 5352 9476.
- ▶ LEHMA KÕDUSÕNNIK 30L/kott. KUIV KÜTTEPUU võrkkotis 25/30/40/50 cm. Briketid. Tammaru Farm, 523 8852, www.tg.ee.
- ▶ Abi ehitusloa ja kasutusloa ajamisel. Hoonete projekteerimine ja seadustamine. Tel 5656 2894, majapaberid@gmail.com.
- ▶ Ostan kasutuseta jäänud sõiduauto, maasturi või kaubiku, võib olla remonti vajav, pakkuda võib kõike. Kohapeal kiire tehing ja vormistamine ning arvelt maha võtmine. Tel 5365 4085, skampus@online.ee.
- ▶ Katuste ja fassaadide pesemine ja värvimine, 501 0834.
- ▶ Kutsetunnistusega korstnapühkija, 4. tase. Töötan kiirustamata, töö puhas ja korralik. Tel 5689 0125, e-post: kuldnoop@gmail.com.
- ▶ Katuste kõrgsurvepesu ja värvimine (plekk, kivi, eterniit). Tänavakivide puhastus. Tel 5624 1509, Andres.
- ▶ Expert Hooldus pakub kvaliteetseid teenuseid: katusepesu, rennide puhastust, akende-, sillutise-, fassaadipesu, viljapuude lõikust ja haljastuse hooldust. Teeme teie kodu ja aia puhtaks ja hooldatuks! info@experthooldus.ee, tel 5650 3489.
- ▶ Teeme aiad, garaažid ja keldrid puhtaks. Viin tasuta ära vanametalli, mis on teile kodus jalgu jäänud. Nt elektrimootorid, vanad pesumasinaid, pliigid, elektrikaablid jm, mis on metallist. Ka väikesed kogused. Helista 5621 1762.
- ▶ Soovin osta garaaži Sakus. Võib olla remonti vajav. Tel 5621 1762.
- ▶ Remondin klassikaliste TULIKIVI ahjude küttekoldeid. Lisaks pakun TULIKIVI ahjude paigalduse ja lahtivõtmise teenust. Tel 5692 4130.
- ▶ Müüa puitbrikett, pellet, kaminapuud (tamm, saar), kütteklots. Tel 517 0257.
- ▶ Pakun muruniitmise ja trimmerdamise teenust. Kevadel ja sügisel ka lehekoristust. Helista ja küsi lisa – 5399 3595.
- ▶ Pakun hekkide, põõsaste ja viljapuude hooldusloikus teenust. Soovi korral ka ilupeenarde hooldust. Helista ja küsi lisa – 5397 7347.
- ▶ Ostan retroesemeid ja kolimisjääke: nostalgilisi nõusid, keraamikat, nahast karpe, seinapilte, kujusid, suhkrunusikaid, ehteid, kellasid, prosse, sõlgi jne. Tulen ise kohale! Tel 5356 0761, Liina.
- ▶ OSTAME KULDA, HÖBEDAT, ANTIKI, KELLASID JA KINNISVARA. Tasuta hindamine ja aus turuväärtus. Raha kohe kätte! Asume Tallinnas, Jõe 2. Helista ja lepi kokku: 5825 0366, VäärtusEkspert.

Katusehooldus.ee
KATUSED KORDA

KATUSTE PESU JA VÄRVIMINE

- ☑ Hooldus nii kivi-, plekk- kui eterniitkatustele
- ☑ Katus säilib kauem ja maja saab värskel välisilme

Küsi hinnapakumist!

☎ 5550 9476
✉ info@katusehooldus.ee
🌐 katusehooldus.ee

KUPONG

Marjapöösad
-15%
soodsamalt

Selle kupongi ettenäitamisel, saad Hansaplantis marjapöösastelt -15% soodustust.

ERILINE SOODUSTUS SULLA

Kauges teel ja Vaels küla, Kõlli talu

BATUUDI RENT

Batuudid sünnipäevadeks, perepäevadeks ja suveüritusteks Harju- ja Raplamaal.

Tutvu pakutava valikuga meie kodulehel travelist.ee.

☎ +372 53 486 489
✉ info@travelist.ee

 Saku Batuut

- Eramu, korteri ning äripindade ehitustööd
- Tänavaja äärekivide paigaldus
- Haljastustööd
- Piirdeaedade ehitus
- Ehitusmasinate teenused koos juhiga

Kontakt: 58 439 879, info@sakuehitus.ee, www.sakuehitus.ee

SOOJUS, MILLELE SAAD LOOTA!

PELLET
Tähts, puhas ja
keskkonnasõbralik kütus

BRIKETT
Pika põlemisega,
stabiilne ja ökonoomne

TASUTA TRANSPORT

+372 504 0304

info@kytame.com

www.kytame.com

MEISTERVIIMISTLUS^{ee}

Maja, korteri, vannitoa
EHITUS ja REMONT

meisterviimistlus.ee
tel 5620 8888
info@meisterviimistlus.ee

Saku Priihtahtlikud Pritsimehed

kutsuvad oma ridadesse
uusi vabatahtlikke!

facebook.com/sakupriihtahtlikud

Millal Sina oma
töö eest viimati
ühe vägeva
BRAVO! said?

Kui hekk vajab pügamist, muru
niitmist, muld planeerimist,
kännud eemaldamist, oksad
purustamist ja kogu see kraam
ära vedamist... siis RENDI
tehnika erinevateks töödeks,
nii koos juhiga kui ka ilma!

**BRAVO
RENT**

SINU SELLE SUVE
ABIMEHED

KONTOR JA RENDIPUNKT

Üksnurme tee 16b, Saku / 51 51 959 / info@bravorent.ee

BRAVO!
Sest niitmiserõõmu ei
asenda miski

Soeta uus muruniiduk või
tule tee olemasolevale korralik hooldus

Gudnord 51-150 SM/HW
muruniiduk

230€

Gudnord 51-150 SM/HW
muruniiduk

259€

Schepach MS173-51
iseliikuv muruniiduk

299€

Gudnord LT108SH
murutraktor

2595€

Texas TX612TG
mullafreesi komplekt

689€

Fiskars oksakäärid,
teleskoop oksakäärid

a.l. **99€**

**BRAVO
TEHNIKA**

MÜÜK / HOOLDUS / PAIGALDUS

Tehnika 7, Saku / E-R 9:00-18:00

53 244 296 / bravotehnika.ee

Muusikaline suvelavastus

Laul Sibirja lastest

TIMO K. MUKKA

OSADES:

**MERLE PALMISTE, MIRTEL POHLA,
MARGO MITT, ALDEN KIRSS**

PILETID:
PILETITASKUST

LAVASTAJA:
**INGOMAR
VIHMAR**

LAITSE GRANIITVILLA
**JUULI
AUGUST
2026**

MUUSIKA:
**MARGUS
PÖLDSEPP**

**REGISTREERIMINE 2026. AASTA
SUVELAAGRITSESSE ON
AVATUD!**

Registreeri
oma laps
laagrisse
juba täna!

TaimAUT
www.taimaut.ee
info@taimaut.ee
+372 520 4057

**TALLINNA MNT 1
S A K U**

**KOLM TUBA + KOLM
KINGITUST SOOLALEIVAKS**

Tule korteritega tutvuma

tallinna1.ee

Panipaik

Parklakoht

Jahutus

Sünnid

SARA EINIKE SAKIAS
STEVEN PIIRISALU
LEVIER MITT
RAMON KONT-KONTSON
KRISTOFER UMDA
RON BUSTRÖM

RIKKEN KIRSS
SYDNEY SOKOLOV
MAIA OJAMAA
ALORA HERMLIN
KARL TOOM
LEON LILLEMETS

Reinule

Südamlikud õnnesoovid 90. sünnipäevaks!

Soovime Teile head tervist, rõõmsaid hetki ja palju päikest igasse päeva.

Parimate soovidega
ületee naabrid

Palju õnne!

OLEV-KÕU PÄRN 95
VIRVE PÕLDSAM 94
LOOLA TOOTSEN 93
ÕILME MUNI 92
MIHKEL-JOHANNES REINUP 92
EHA RATAS 90
ARVO RANDER 90
ERICH NAMME 90
MAHTA VÜHNER 88
LAINE PADO 88
MAIE GUITAR 88
VELLO-JUHAN HEINARU 88
MILVI KALLAS 87
AIME HOKKANEN 86
VALENTINA OŽIGINA 85
MARTA OJA 85
AALA FLORINA 85
VIKTOR KEKK 85

ENN PAATSİ 85
ARVO HIEMÄE 85
MAIE VAHIMETS 80
TIINA REBAS 80
MAARJA PERTELSON 80
RIINA KIVIPÖLD 80
UNO MOORES 80
AAVO MÄGIN 80
VELLO LUIG 80
TIIU NURMEOTS 75
SIRJE REINTAM 75
LEA RAIDMAA 75
KERSTI FEODOROVA 75
ANTS PÄHKEL 75
JAAN NURME 75
RAIVO MATSOO 75
HELMUT EESMETS 75

Tule uuel õppeaastal tööle Saku Gümnaasiumisse!

Ootame kandideerima:

logopeed;
eesti keele ja kirjanduse õpetaja 10.-12. klassile;
saksa keele õpetaja põhikooli astmesse;
asendusõpetaja;
õpiabirühma õpetaja 7.-9. klassile;
eriklassi õpetaja 4. klassile;
eripedagoog;
haridustehnoloog.

Konkursid
kestavad sobiva
kandidaadi
leidmiseni

Kandideerimiseks saada oma CV, motivatsioonikiri või -video ja kvalifikatsiooni tõendavad dokumendid aadressile kool@saku.edu.ee.
Lisainfo: <https://saku.edu.ee/>

ÜKSURME REHE KÜÜNI ÕUEL
L 20. JUUNI 18:45

Saku valla jaanituli

SKA FAKTOR

TASUTA

SYNNE VALTRI BÄND

PUHKPILLIORKESTER
SAKU

Jaanimängud ja tegevused lastele

19:30 Teaduse 1 pordi - Selveri kõngu - Rehe Küün.
Tegemisel 22:15 Rehe küün - Kõngu - Teaduse 1

saku.edu.ee
sakuvald.ee

Ajaleht

aastast 1994
Ilmub kord kuus
Järgmine leht ilmub 23.07

Väljaandja:

Saku Vallavalitsus
Toimetaja:
Merilin Piirsalu

Aadress:

Juubelitammede tee 15, Saku
Telefon:
671 2425 • 5346 4224

Reklaam, kuulutused, kaastööd:

tel 671 2425, e-post ss@sakuvald.ee
Levik:
tasuta Saku valla igasse postkasti

Tellimine mujale toimetusest

tel 671 2425
e-post ss@sakuvald.ee
Trükk: Joon